

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

5'inci Toplantı

20 Şubat 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KARARLAR

A)ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- (2/1581) esas numaralı Kanun Teklifi'nin gündemin 3'üncü sırasına dâhil edilmesine, gündemde yer alan (2/1460), (2/1412), (2/1414), (2/1411), (2/1456), (2/1542), (2/1543) ve (2/1360) esas numaralı kanun tekliflerinin sırasıyla gündemin 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu ve 11'inci sıralarına alınmasına ilişkin karar

B)KOMİSYON KARARLARI

1.- Hocalı Katliamı'nın 27'nci yıl dönümü vesilesiyle dağıtılan metnin 26 Şubat günü Komisyonun bildirişi olarak yayınlanmasına ilişkin karar

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Komisyonun 27'nci Yasama Döneminde gerçekleştirdiği temas ve faaliyetlere ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin (2/1541) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı

konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Yunus Emre Enstitüsü Başkanının canlı yayın gerekçesiyle Komisyon toplantısından ayrılmasını Parlamente'ye saygısızlık olarak gördüğüne ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1540)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) Arasında IFAD Ülke Ofisi-Doğu Avrupa ve Orta Asya Merkezi Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1541)

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1581)

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1460)

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1412)

6.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katılımcı BM Kuruluşları Adına Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (BMKP) Arasında İncek/Ankara'daki Diplomatik Yerleşkede BM Binaları İçin Arazi Tahsisi, Tasarımı ve İnşasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1414)

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411)

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesi'nin Gazze'de Ortak İşletilmesi ve Devri ile Filistin Vatandaşlarının Tıpta Uzmanlık Eğitimini Türkiye'de Almasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1456)

9.- Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542)

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında

Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543),

11.- Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1360)

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU

5'inci Toplantı

20 Şubat 2019 arŐamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dışişleri Komisyonu saat 11.03'te açıldı.

(2/1581) esas numaralı Kanun Teklifi'nin gündemin 3'üncü sırasına dâhil edilmesi, gündemde yer alan (2/1460), (2/1412), (2/1414), (2/1411), (2/1456), (2/1542), (2/1543) ve (2/1360) esas numaralı kanun tekliflerinin sırasıyla gündemin 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu ve 11'inci sıralarına alınması;

Hocalı Katliamı'nın 27'nci yıl dönümü vesilesiyle dağıtılan metnin 26 Şubat günü Komisyonun bildirisini olarak yayınlanması,

Kabul edildi.

Komisyon Başkanı Volkan Bozkır,

Komisyonun bugünkü gündemine;

Komisyonun 27'nci Yasama Döneminde gerçekleştirdiği temas ve faaliyetlere;

İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin (2/1541) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine;

Yunus Emre Enstitüsü Başkanının canlı yayın gerekçesiyle Komisyon toplantısından ayrılmasını Parlamenteoya saygısızlık olarak gördüğüne;

İlişkin birer açıklama yaptı.

İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğünün Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1540),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) Arasında IFAD Ülke Ofisi-Doğu Avrupa ve Orta Asya Merkezi Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1541),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1581),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1460),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İŞbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanması Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1412),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katılımcı BM Kuruluşları Adına Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (BMKP) Arasında İncek/Ankara'daki Diplomatik Yerleşkede BM Binaları İçin Arazi Tahsisi, Tasarımı ve İnşasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1414),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesi'nin Gazze'de Ortak İşletilmesi ve Devri ile Filistin Vatandaşlarının Tıpta Uzmanlık Eğitimini Türkiye'de Almasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1456),

Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543),

Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1360),

Görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 14.12'de toplantıya son verildi.

20 Şubat 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.03

BAŞKAN: Volkan BOZKIR (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YILDIZ (Denizli)

SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)

KÂTİP: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayımız vardır.

Dışişleri Komisyonunun 27'nci Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılıının 5'inci toplantısını açıyorum.

II.- KARARLAR

A)ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- (2/1581) esas numaralı Kanun Teklifi'nin gündemin 3'üncü sırasına dâhil edilmesine, gündemde yer alan (2/1460), (2/1412), (2/1414), (2/1411), (2/1456), (2/1542), (2/1543) ve (2/1360) esas numaralı kanun tekliflerinin sırasıyla gündemin 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu ve 11'inci sıralarına alınmasına ilişkin karar

BAŞKAN - Gündemimizde yer alan anlaşmalarla ilgili kısaca bilgi vermeden önce, dün ilan ettiğimiz ek gündem de dikkate alınarak hazırlanan ve gündem sırasında değişiklik yapılmasını öngören bir adet önerge vardır.

Önergeyi okutup işleme alacağım.

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1581) esas no.lu Kanun Teklifi'nin gündemin 3'üncü sırasına dâhil edilmesini, gündemde yer alan (2/1460), (2/1412), (2/1414), (2/1411), (2/1456), (2/1542), (2/1543) ve (2/1360) esas no.lu kanun tekliflerinin sırasıyla gündemin 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu ve 11'inci sıralarına alınmasını arz ve teklif ederim.

Ceyda Bölünmez Çankırı

İzmir

Gerekçe:

Önergeyle (2/1581) esas no.lu Kanun Teklifi'nin gündeme dâhil edilmesi ve belirtilen diğer kanun tekliflerinin ise gündemdeki sıralamalarının değiştirilerek görüşülmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Kabul edilen önergedeki sıralama doğrultusunda bugün görüşmeyi planladığımız 11 uluslararası anlaşma şu şekildedir:

İlk sırada, İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Anlaşma'yı görüşeceğiz.

2'nci olarak, Ülkemiz ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) arasında imzalanan Ev Sahibi Ülke Anlaşması'nı görüşmeyi planlıyoruz.

Gündemimizin 3'üncü sırasında, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile imzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşması yer almaktadır.

Bilhare, Kırgız Cumhuriyeti ile imzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşması'nı görüşeceğiz.

5'inci sırada, ülkemiz ile İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı arasında imzalanan OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı yer alıyor.

6'ncı sırada, ülkemiz ile Katılımcı Birleşmiş Milletler Kuruluşları Adına Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı arasında imzalanan protokolün görüşülmesi planlanmaktadır.

Gündemimizin 7'nci sırasında, Kazakistan Cumhuriyeti Hükûmeti ile imzaladığımız Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşma'nın görüşülmesini planlıyoruz.

8'inci olarak, Filistin Devleti Hükûmeti ile imzaladığımız Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesi'nin Gazze'de Ortak İşletilmesi ve Devri ile Filistin Vatandaşlarının Tıpta Uzmanlık Eğitimini Türkiye'de Almasına Dair Protokol yer alıyor.

Gündemimizin 9'uncu sırasında, Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı ile imzalanan ve Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların görüşülmesini planlıyoruz.

Gündemimizin 10'uncu sırasında, Tunus Cumhuriyeti Hükûmeti ile imzalanan Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşma yer almaktadır.

Gündemimizin 11'inci ve son sırasında ise, Polonya Cumhuriyeti Hükûmeti ile imzalanan Sosyal Güvenlik Anlaşması yer almaktadır.

II.- KARARLAR(Devam)

B)KOMİSYON KARARLARI

1.- Hocalı Katliamı'nın 27'nci yıl dönümü vesilesiyle dağıtılan metnin 26 Şubat günü Komisyonun bildirisi olarak yayınlanmasına ilişkin karar

BAŞKAN - Anlaşmaların görüşülmesine geçmeden önce, Hocalı Katliamı'nın 27'nci yıl dönümünde yayınlayacağımız bildiri metnini sizlere danışmak istiyoruz.

Metni toplantı öncesinde sizlerle paylaştık. Uygun bulunduğu takdirde bu metni mutad olduğu üzere, 26 Şubat günü Dışişleri Komisyonumuzun bildirisi olarak yayınlamayı planlıyoruz.

Şimdi, daha önce dağıttığımız, Hocalı Katliamı'nın yıl dönümü vesilesiyle mutad olduğu veçhile yayınlayacağımız bildiri metnini onayınıza sunmak istiyorum.

Kabul edenler... Etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR(Devam)

2.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Komisyonun 27'nci Yasama Döneminde gerçekleştirdiği temas ve faaliyetlere ilişkin açıklaması

BAŞKAN - Gündeme geçmeden önce, ayrıca 27'nci Yasama Dönemi'nde Komisyonumuzun gerçekleştirdiği temas ve faaliyetler hakkında sizleri bilgilendirmek istiyorum.

Malumunuz üzere, 1 Ekim 2019'da başlayan 27'nci Yasama Dönemi, fiilen başlayan 27'nci Yasama Dönemi'nde, bütçe görüşmeleri sırasında komisyonların toplanamaması ve ocak ayında verilen iki haftalık ara göz önünde tutulduğunda Dışişleri Komisyonumuz 5 toplantı gerçekleştirmiştir.

Bu toplantılarda Komisyonumuza havale edilen 57 uluslararası anlaşmadan 21'ini görüşerek kabul ettik ve bunlarla ilgili raporlar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına da sunuldu.

Bugün ele alacağımız 11 uluslararası anlaşma şayet onaylandığı takdirde görüşüp onayladığımız uluslararası anlaşma sayısı 32 olacaktır. Bu kapsamda Genel Kurul gündemine sevk ettiğimiz anlaşmalardan 3'ü kabul edilerek kanunlaşmıştır.

27'nci Yasama Dönemi'nin başından itibaren Dışişleri Komisyonu heyetleri olarak toplamda 9 yurt dışı ziyareti gerçekleştirdik. Eylülde KKTC ve Azerbaycan'ı, ekim ayı içerisinde Estonya ve Sırbistan'ı, kasımda Rusya'yı, aralıkta Karadağ'ı, ocak ayında Sudan'ı, şubat ayında ise Tunus ve Amerika Birleşik Devletleri'ni ziyaret ederek çeşitli temaslarda bulunduk. Ayrıca kasım ayında Bükreş'te Türkiye, Romanya, Polonya Parlamentoları Dışişleri Komisyonları üçlü toplantısını gerçekleştirdik. Bu dönemde ayrıca Dışişleri Komisyon Başkanı olarak Ekim 2018'de Viyana'da AB Dışişleri Komisyon Başkanları Toplantısı'na, kasım ayında da Roma'da Akdeniz Ülkeleri Dışişleri Komisyon Başkanları Parlamenter Forumu'na katıldım. Ayrıca Komisyonumuzun daveti üzerine 7 ülkenin Parlamento Dışişleri Komisyonu heyetini ülkemizde ağırladık. Eylülde Arnavutluk, ekimde Rusya Devlet Duması, aralıkta Portekiz ve Tunus, ocak ayı içerisinde de İran, Norveç ve Bulgaristan Parlamentoları Dışişleri Komisyon heyetleri ülkemizi ziyaret ettiler. Ayrıca ülkemize çeşitli vesilelerle ziyaret gerçekleştiren Kamboçya Dışişleri Bakanı, Kırım Tatarlarının milli lideri, Karadağ Parlamentosu Sağlık Komisyonu heyeti, Kanada Dışişleri Bakan Yardımcısı ve ABD Dışişleri Bakanlığı heyeti misafirimiz oldu. Komisyon toplantılarımızda iki sayın bakanı konuk ettik. 17 Ekim tarihinde KKTC Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Sayın Kudret Özersay, 9 Ocak 2019 tarihinde Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu Komisyon toplantımızı teşrif ederek üyelerimizi bilgilendirdi.

Dışişleri Komisyonu olarak 27'nci Dönemin başından bugüne kadar 42 ülkenin Ankara büyükelçisiyle temas ettik. Komisyon Başkanı olarak da iki kez Avrupa Birliği ve NATO ülkelerinin Ankara büyükelçilerinin çalışma yemeklerine onur konuğu olarak katılıp konuşma yaptım. Bu ziyaretler ve temaslara ülkeler ve Parlamentolar arası ilişkilerin geliştirilmesi, parlamenter diplomasi'nin güçlendirilmesi ve temaslara artırılması ve diyalog kanallarının çoğaltılması bakımından verimli, başarılı ziyaretler oldu. Bütün ziyaretlerimizde üst düzey kabul görmemiş ziyaret edilen ülkeler açısından da Dışişleri Komisyonumuza verilen önemin bir göstergesini teşkil etti.

31 Mart yerel seçimlerini takip eden aylarda da Dışişleri Komisyonumuz Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisinde en faal komisyon olma özelliğini sürdürecektir. Geçtiğimiz toplantıda bir Komisyon üyemizin "Dışişleri Komisyonu çalışmalarından memnun değiliz." şeklindeki bir ifadesine cevaben bu bilgileri Komisyonumuz adına vermeyi gerekli gördüm.

Basın mensuplarına teşekkür ediyoruz.

Gündeme geçeceğiz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1540)

BAŞKAN – Gündemin 1'inci maddesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi var. (2/1540) esas numaralı Kanun Teklifi 7 Ocak 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 14 Ocak 2019 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Anlaşma Komisyonumuzda 26'ncı Yasama Döneminde 10 Ocak 2018 tarihli toplantısında görüşülerek oy birliğiyle kabul edilmiştir. Ancak dönemin sona ermesi sebebiyle Genel Kurulda görüşülemeyerek kadük kalmıştır. 27'nci Yasama Döneminde Meclisimize yeniden sevk edilen teklifi tali komisyon olan Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu 6 Ocak 2019 tarihli toplantısında görüşerek oy çokluğuyla kabul etmiş ve raporunu Komisyonumuza göndermiştir, rapor sizlere de dağıtılmıştır.

İlk sözü Dışişleri Bakanlığımız temsilcisine vermek istiyorum.

Bakan Yardımcısı Büyükelçi Faruk Kaymakcı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin Dışişleri Komisyonunun değerli üyeleri; öncelikle hepinizi gerek Dışişleri Bakanlığı gerek Tarım Bakanlığı, Aile, Çalışma, Sosyal Hizmetler; Sağlık Bakanlığı, Yunus Emre Enstitüsü, Ticaret Bakanlığımızdan gelen mesai arkadaşlarım adına selamlamak istiyorum.

Dışişleri Bakanlığı ile Komisyonunuz arasında çok yakın bir ilişki var, Sayın Bakanımız da sizinle bir toplantı yaptı, biz bu yakın ilişkiyi sürdürme konusunda kararlıyız. Bildiğiniz gibi Bakanlığımızda üç bakan yardımcılığı var. Benim görev alanım aslında Avrupa Birliği, Batı'yla ilişkiler ve ekonomik konular kısaca ancak bugün 11 anlaşma değişik birimlerimizi ve bakan yardımcılarımızın görev alanlarını ilgilendiriyor ama ben onların adına da buradayım. Kalabalık bir heyetle geldik çünkü hem anlaşmanın teknik boyutları açısından hem de de imzalayacağımız ülkeyle ilişkilerimiz bakımından buradaki varlığımızı önemsiyoruz, olabilecek sorularımızı da yanıtlamaya hazırız.

Ben bu çerçevede Sayın Başkan izin verirse ilk anlaşmayla ilgili olarak başlamak istiyorum. İslam İşbirliği Teşkilatının İslam dünyasının sesi ve savunucusu olması ve bu anlamda daha dinamik ve işlevsel olması gerektiğini düşünüyoruz. 14-15 Nisan 2016 tarihlerinde İstanbul'da ev sahipliği yaptığımız 13'üncü İslam İşbirliği Teşkilatı zirvesiyle üstlendiğimiz zirve Dönem Başkanlığını bu bilinçle yürütmekteyiz. Bu anlamda hem İslam İşbirliği Teşkilatının hem de İİT'nin kuruluşlarının verimli ve yenilenmesi için reform çabaları ülkemizin öncülüğünde devam etmektedir. Öte yandan sekreteryaya ev sahipliği yapan Suudi Arabistan'dan sonra İslam İşbirliği Teşkilatı kuruluşuna en çok ev sahipliği yapan ülke konumundayız. Sadece ev sahipliği değil aynı zamanda üyesi olduğumuz İslam İşbirliği Teşkilatı kuruluşları da dikkate alındığında ülkemiz İİT içinde en faal ülkelerin başında gelmektedir. İslam İşbirliği Teşkilatında da sizlerin de bildiği gibi aslında dünya genelinde gıda güvenliği önemli bir konu hâline geldi, dolayısıyla bu çerçevede Astana'da kurulacak olan İslam İşbirliği Teşkilatına bağlı İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzük'ünün ülkemizce onaylanması ve bu teşkilata üyelik işlemlerimizin tamamlanmasının yararlı olduğunu ve büyük önem arz ettiğini düşünüyoruz.

Saygılarımızı sunarız.

BAŞKAN – Tarım ve Orman Bakanlığı Genel Müdürü Sayın Aylın Çağlayan Özcan, ilave edilecek bir husus varsa buyurun.

AB Bakanlığımızdan eski çalışma arkadaşım, yeni göreviniz hayırlı uğurlu olsun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
AYLİN ÇAĞLAYAN ÖZCAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Sayın Bakan Yardımcımızın söylediği hususlara genel itibarıyla ilave bir şey söylememekle beraber bu gıda güvenliği hususunun önümüzdeki yıllarda hepimiz için çok önemli bir unsur hâline gelmesi ve İslam İşbirliği Teşkilatı bünyesindeki ülkeler arasında da tarım ve gıda güvenliği alanında bir iş birliği platformunun oluşturulması açısından son derece önemli bulduğumuz bir anlaşma olduğu için dikkatinize sunmak isterim.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen veya soru sormak isteyen Komisyon üyelerimiz varsa söz vermek istiyorum.

Sayın Sezgin, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu genel anlamda gayet olumlu bir metin yalnız burada ortak tarım politikaları geliştirilmesinden ve uygulanmasından söz ediliyor. Bunu yetkililerin biraz açmasını rica edeceğim çünkü önemli ve anlamlı bir konu ortak tarım politikalarının İslam İşbirliği Teşkilatıyla birlikte geliştirilmesi, Avrupa Birliği veçhesinde düşündüğümüz takdirde.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Teşekkür ederiz.

Bildiğiniz gibi Avrupa Birliğinin gerçek anlamda uluslar üstü bir ortak tarım politikası var. Tabii bizim bu anlaşmada 57 üye ülkenin içinde bulunduğu İslam İşbirliği Teşkilatında böyle uluslar üstü bir yapı kurabilmemiz mümkün değil, gerçekçi de değil ama bizim burada ortak tarım politikalarından amacımız şu: Yani bölge coğrafyasına uygun, bölgenin suyunu akıllı kullanan, verimli kullanan, gıda güvenliğini sağlayan, tüketiciyi koruyan ortak politikalar geliştirmek yani çok iddialı, kapsamlı bir ortak politika değil ama üye ülkelerin ürün temellerine göre, coğrafi koşullarına göre ortak politikalar geliştirmek, tek bir ortak politikadan daha çok bölgesel ortak politikalar geliştirme hedefini güdüyoruz.

BAŞKAN – Buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Bakan Yardımcısı.

Efendim bu şekilde kayda geçmesinin yararlı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Koç.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Mikrofonunuz çalışıyor Sayın Koç.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Evet, bu sefer bir engelle karşılaşmadım, daha doğrusu, teknik engelle karşılaşmadım; sağ olun. Engel derken, kişisel değil teknik boyutta olduğunu söyledim.

BAŞKAN – Sizinle ilgili teknik engel söz konusu olamaz Hocam, siz rahat olun.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Teşekkür ederim, sağ olun.

Değerli bürokrat arkadaşlara da hoş geldiniz diyorum.

İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Ekim 2011'de İstanbul'da düzenlenen tarım bakanları toplantısında bu konu gündeme getirilmiş ve teşkilatın Kasım 2012'de Cibuti'de kararlaştırılmış tüzüğü Aralık 2013'te Gine'de düzenlenen dışişleri bakanları toplantısında imzalanmış; siz de belirttiniz, başkenti Astana bu organizasyonun, uzmanlık kuruluşunun.

Teşkilatın ana amacı da belirlenmiş; tarım ve gıda güvenliği alanında işbirliğini güçlendirmek ülkeler arasında, sürdürülebilir tarım, kırsal kalkınma, gıda güvenliğinin sağlanmasına katkı yapmak.

Sözel olarak baktığınızda bunların hepsi çok kıymetli sözler; gıda güvenliği, sürdürülebilir tarım, kırsal kalkınma. Tarım Komisyonunda muhalefet şerhlerine dikkat edecek olursanız, Türkiye'nin bu boyutta karşılaştığı sorunları oradaki arkadaşlarımız bir muhalefet şerhi olarak dercetmişler. Gerçekten, tartışılması gereken çok ciddi sorunlarla karşı karşıyayız.

Benim hem uluslararası toplantılarda hem iç siyasi boyutta ve parti aidiyeti dışında kendi duyarlılıklarımınla çok sık tekrar ettiğim, dile getirdiğim bir cümle dizisi; bir ülkenin en önemli güvenlik sorununun kendisine yetecek gıdayı sağlaması olduğunu hep ifade edegeliyorum. Bugün geldiğimiz noktada 82 milyona ulaşan nüfusuyla Türkiye, bu söylediğimiz alanların tümünde çok ciddi sorunlarla karşı karşıya, bunu üzülen ifade etmek istiyorum. Burada hiç kimse ayrıyım ekşi demez. Doğrudur, bir halk deyimidir ama uygulanan yanlış tarım politikaları teşvikten tutun toprak seçimine kadar, değişik desteklere kadar, ürün yelpazesinin yanlış seçilmesinden, ürün deseninin yanlış seçilmesinden ihtiyaçların tam belirlenememesine kadar yani Türkiye çok ciddi temel gıda maddeleri açığıyla karşı karşıya. İsteddiğiniz kadar S-400'ünüz olsun, istediğiniz kadar F-35'iniz olsun, istediğiniz kadar bilgi teknoloji donanımlı güvenlik alanımızı geliştirin, siber teknolojiniz tam olsun, kendini doyuramayan bir ülke bütün bu noktalarda açık demektir. Onun için, Tarım Bakanlığının adının Millî Tarım Bakanlığı olarak değiştirilmesini hep öteden beri savunageliyorum tıpkı Millî Enerji Bakanlığında olduğu gibi, olması gerektiği gibi.

Şimdi, burada baktığımızda, işbirliği yapalım, doğrudur; burada bir muhalefet noktamız yok fakat Türkiye'deki tarım ve gıda güvenliğinin içinde bulunduğu vahim tablo bakımından bir çelişkiyle de karşı karşıyayız. Yani istekler belirtilirken, anlaşmada maddeler şeklinde sıralanırken içinde bulunduğumuz durumun çelişkisini de ortaya koymamız lazım. Yani bu alanda Türkiye çok ciddi bir şekilde çöken bir politikayla karşı karşıya; bunu görmek zorundayız. Bunu seçimlere bir ay kala da işte günlük siyasi politika tartışma konularının dışında değerlendirmek lazım. Seçim olmasaydı da aynı şeyleri söyleyecektim, seçimden sonra da eğer bu konu gelirse yine aynı şeyleri söylemek sorumluluğum var. Yani Türkiye, kendi tarım alanında sahip olduğu potansiyeli kendisi kullanamazken bu İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelere acaba nasıl aktaracak? Sorulması gereken sorulardan bir tanesi bu. Burada baktığınız zaman maddede işte, Türkiye, İslam İşbirliği Teşkilatı bünyesinde bulunan çeşitli kuruluşlar çerçevesinde tarım alanında düzenlenen faaliyetlerde öncü rol üstlenmektedir. Biraz aynaya baktığımız zaman, nasıl bir öncü rol üstleneceğiz? Yani cepken delik, cep delik halk deyimiyle. Çeşitli açıklamamız var, sıkıntılarımız var; nasıl öncü rol üstleneceğiz onu bilemiyoruz.

Bunun yanı sıra ikili ilişkilerimiz bu birçok ülkeyle malum, var. Yani burada desteği vereceğiz fakat şu çekinceyi de koyuyoruz biliyorsunuz, madde var. "Türkiye Cumhuriyeti, İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü'nü, Anayasasına, kanunlarına ve uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülüklerine uygun olarak yorumlayacağını ve uygulayacağını bildirir." Yani 21'inci maddenin birinci fıkrası bakımından Türkiye Cumhuriyeti, iç hukuk onay süreci tamamlanmadan tüzüğü uygulamayacağını bildiriyor; yanılmıyoruz, o şekilde ifadesi.

Şimdi, burada biz değişik gıda maddeleri bakımından iç açık yaşarken acaba İslam İşbirliği Teşkilatı bünyesindeki İslam Gıda Güvenliği Teşkilatından yardım istenecek midir bu anlaşma çerçevesinde? Değişik tanzim satışları var, etiketleri siz de görüyorsunuz. Maliyeti 4,32 lira, satış 2 lira; marketlerdeki etiketler, belki dikkat etmişsinizdir. Şimdi, bu anlaşma çerçevesinde biz İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelere bu konuda yardım alacak mıyız? Bırakın yardım vermeyi yardım alacak mıyız bu anlaşma çerçevesinde?

Sayın bürokratlara bunu sormak istiyorum, madde 18 teşkilatın mali kaynaklarını düzenleyen bir madde. Türkiye bu teşkilata yıllık ne kadar katkı ödemeyi öngörmektedir? Yani söz konusu teşkilata Türkiye'nin üye olmasını hızlandırma bizzat bizim Sayın Genel Başkanımızın da İslam İşbirliği Teşkilatı ülkesi büyükelçileriyle buluşmasında Kazakistan Büyükelçisinin talebi üzerine bir söz olarak da aktarılmıştır kendilerine fakat bütün bunları soru olarak dile getirmek zorundayız. Lütfen bunu Komisyon üyesi değerli arkadaşlardan iç politika tartışması olarak almamalarını istirham ediyorum çünkü bu Dışişleri Komisyonu iç politika konularını burada tartışacak kadar bir düzlem kaybına uğramış bir komisyon değildir. Bunu daha perspektifli, daha büyük açıdan düşünmek zorundayız. Onun için, tutanaklar açısından, belki kıymeti olur belki kıymeti olmaz, belki iktidar mensubu arkadaşlarımız kendi partilerinin, iktidar partilerinin yetkili kurullarında tarım konusunun iç politika tartışmalarının ötesinde geleceğe dönük yapılandırılması bakımından millî tarım ilkesinin... 72 tane mi ürün var mercimekten samana, fiğden nohuda, fındıktan incire kadar her ürün için bir sorumlu masa, temel bir millî politika hedefleyip kendi toprak şartlarımızda kendi ihtiyacımız 82 milyon nüfus projeksiyonu yaparak da 2050'ye kadar nüfusumuz ne kadar artacaksa, hangi maddede, hangi temel tarım ürününde -buna canlı et de dâhil, hayvancılık da dâhil, süt ürünleri de dâhil- ne kadar ihtiyacımız var ve bu ülke, bu coğrafya bu ihtiyacın ne kadarını hangi yatırımla, hangi destekle, hangi millî politikayla sağlar ve hangi alanda biz ürün fazlasıyla dünya pazarlarına neyle hitap edebiliriz, neyi götürebiliriz, neyi satabiliriz bu şekilde ciddi bir tarım politikası oluşturmamız lazım. Bu, yaşamsal önemde bir sorundur yoksa domates, patlıcan, biber, tıvr zıvr tartışmasının içinde değiliz, bunu özellikle söylemek istiyorum.

Buradan buraya geçmemdeki sebep şu: Demin söylediğim gibi bizim bazı sıkıntılarımız var; bu İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkeler çerçevesinde bu sıkıntılarımız acaba bu anlaşma çerçevesinde imzalanırsa, onaylanırsa karşılanacak mıdır? Soru da ve bir de ne kadar mali kaktı vereceğiz?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Söz almak isteyen başka üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum.

İSLAM GIDA GÜVENLİĞİ TEŞKİLATI TÜZÜĞÜNÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) “İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü”nün çekince ile birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Belki bir cevap verme imkânları olabilirse mali katkı bakımından.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Arzu ederseniz cevap vereyim.

BAŞKAN – Oylamaya geçmiştik ama 2'nci madde üzerindeki görüşmeler sırasında söz vereyim izin verirseniz Hocam.

Teklifin 2'nci maddesini okutuyorum.

MADDE 2 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Bu konuda Sayın Kaymakçı sözü size veriyorum.

DIŞIŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Teşekkür ederim.

Sayın Koç'un gündeme getirdiği birkaç konuyla ilgili olarak Şu bilgileri aktarabiliriz: İŐlam İŞbirliği Teşkilatına ũlkelerin belli oranda zorunlu katkı payları var. Bizim katkı payımız da ortalama yüzde 9-yüzde 10 civarında. Suudi Arabistan yüzde 24, Katar yüzde 9, Kuveyt yüzde 8,5, Mısır 8,5 civarında. Dolayısıyla İŐlam Gıda Güvenliği Teşkilatına da katkımız bu oranda olacak. Yani bu çok büyük bir rakam değil. Sonuçta bu anlaşma... Aslında tarım konusunda 56 ũlke ile bizim durumumuzu karŐılaŐtırsak tarım politikaları, gıda güvenliği konusunda bizim durumumuz oldukça iyi ve Türkiye, Mezopotamya coğrafyasının verdiği avantajla, değişik tarım teknikleri, tarım ürünleri... Ve aynı zamanda biz bu anlaşmayla tarım ticaretini de, tarımda iş birliğini artırmayı da öngörüyoruz. Yani daha çok firmamızın 56 ũlkede yatırım yapmasına da aslında bir anlamda bu anlaşma sayesinde bir zemin hazırlayacağız. Yani biz bunu büyük perspektifte görüyoruz.

Öte yandan, İŐlam İŞbirliği Teşkilatının yaklaşık 8-10 kuruluşu Türkiye'de, Ankara ve İstanbul'da. Kazakistan bu konuda çok istekliydi. Kazakistan'ı da destekleyerek ve bu örgütün tüzüğünün Astana'da kurulmasını sağlayarak Kazakistan'la da ilişkilerimizi bir anlamda güçlendirmek istiyoruz. Bu örgütün kurumsal yapısında da yine Türklerin yer alması sağlanacak. Dolayısıyla iş birliği karşılıklı güvenli. ũlkemizdeki tarım politikasını tabii tartıŐmak bizim görev alanımıza girmiyor. Ancak diğer 56 ũlkeyle karŐılaŐtırsak bizim gıda güvenliği konusunda birçok ũlkeye aktaracağımız çok Şey var. Alacaklarımız da olabilir tartışmasız. Ama bunu anlaşmanın uygulamasında göreceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 3'üncü maddesini okutuyorum:

Madde 3.- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1540) esas numaralı Kanun Teklifi'nin komisyon raporu hakkında Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Gaziantep Milletvekili Ali Şahin'in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet Şerhi koymak isteyen üyelerimiz Şayet varsa 21 Şubat Perşembe günü saat 14.00'e kadar muhalefet Şerhlerini Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

BAŞKAN – Gündemin 2'nci maddesine geçiyoruz.

2.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) Arasında IFAD ũlke Ofisi-Doğu Avrupa ve Orta Asya Merkezi Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi ũlke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1541)*

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu IFAD arasında IFAD Ülke Ofisi-Doğu Avrupa ve Orta Asya Merkezi Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi.

(2/1541) esas numaralı Kanun Teklifi 10 Ocak 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 16 Ocak 2019 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir. Tali komisyon olan Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu kanun teklifini 6 Ocak 2019 tarihli toplantısında görüşerek oy çokluğuyla kabul etmiştir ve raporunu Komisyonumuza göndermiştir. Rapor sizlere de dağıtılmıştır.

İlk sözü, Dışişleri Bakanlığı temsilcisine veriyorum tekrar.

Sayın Faruk Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1977 yılında kurulan Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu'nun merkezi Roma'da bulunmaktadır. Ülkemizin de aralarında bulunduğu 176 üye Birleşmiş Milletler IFAD'a üyedir. IFAD geliştirmekte olan ülkelerde yoksul kesimlere yardıma yönelik kırsal kalkınma projelerine hibe ve düşük faizli ve uzun vadeli kredi sağlayarak kırsal kalkınmanın gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Kuruluşun 1978 yılından bu yana sağladığı 18,5 milyar ABD doları tutarında hibe ve düşük kredilerle gerçekleştirilen projeler yaklaşık 464 milyon kişiye ulaşarak fayda sağlamıştır. IFAD ve Türkiye arasındaki iş birliği yatırım kredileri ve hibelerin yanı sıra, bilgi yönetimi, politika diyalogu ve ortaklık inşası gibi kredi dışı faaliyetlere de dayanmaktadır. Ülkemizde IFAD'a bugüne kadar 10 kaynak yenileme dönemi için toplam yaklaşık 24 milyon ABD doları katkı ödemesi yapılmıştır. 2019-2021 yıllarını kapsayacak 11'inci kaynak yenileme dönemi için ülkemizde IFAD'a taahhüt edilen katkı payı 5 milyon dolardır. Buna karşın, IFAD, 1982 yılından bugüne kadar Türkiye'de 11 projeye finansman sağlamış olup bu projelerde IFAD'ın toplam katkısı 231 milyon Amerikan dolarıdır. Yani aşağı yukarı verdiğimizden 10 kat daha fazla kredi sağlamış durumdayız. Bu projelerden 8'i tamamlanmış durumda, 3 proje ise tamamlanma aşamasında. Bu projeler Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Projesi, Göksu-Taşeli Havzası Kalkınma Projesi ve Murat Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi. 5 Kasım 2018 tarihinde Ankara'da hükümetimiz adına Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Sayın Akif Özkaldı ile IFAD adına Başkan Yardımcısı Donald Brown tarafından imzalanan Evsahibi Anlaşması'yla IFAD'ın İstanbul'da görev alanı ülkemiz ile aynı zamanda Azerbaycan, Bosna-Hersek, Gürcistan, Kırgızistan, Moldova, Tacikistan ve Özbekistan'ı da kapsayacak bir ülke ofisi, Doğu Avrupa ve Orta Asya Merkezi kurulması öngörülmektedir. IFAD'ın İstanbul'da açacağı bölgesel merkezle örgütün hâlihazırda dünyada olan bölgesel ofis sayısı 14'e çıkacaktır. Ofisin kurulmasıyla birlikte ülkemizin tarımsal alandaki iş birliği bilgi birikimi, teknik kapasitesi ve uluslararası tecrübesi özellikle bu saydığım bölge ülkelerine aktarılacaktır. IFAD bölgesel merkezi İstanbul'da Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın Avrupa ve Bağımsız Devletler Topluluğu Bölgesel Merkezi ve diğer Birleşmiş Milletler ajanslarına bağlı birimlerin yerleşkesi olan Key Plaza'da açılacaktır. IFAD'ın İstanbul'da bölgesel merkez açmasıyla İstanbul'un bir Birleşmiş Milletler merkezi olması yolunda önemli bir adım daha atılmış olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Tarım ve Orman Bakanlığımızın ilave edeceği bir husus varsa, Aylin Hanım, buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ
AYLİN ÇAĞLAYAN ÖZCAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan Yardımcımız bütün konularda bilgiyi verdiler efendim.

BAŞKAN – Söz almak isteyen, soru sormak isteyen üyelerimiz varsa söz vermek istiyorum.

Sayın Emre, buyurun.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gerçi bir önceki anlaşma üzerine yapılan görüşmelerde de başta Sayın Koç olmak üzere gündeme getirildi. Şimdi, bir tali komisyon olarak toplanıyor Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu. Yani rapor ve muhalefet şerhlerine baktığımız zaman şöyle çok temel bir meseleyle karşı karşıya kalıyoruz. Yani Türkiye'nin bu kadar ağır tarım, hayvancılık, gıda sorunları yaşadığı bir ortamda bu raporlardan öğreniyoruz ki aslında ilgili komisyon bu konuları müzakere etmek üzere toplanamıyor, ancak uluslararası anlaşmaların, sözleşmelerin görüşülmesiyle ilgili bir tali komisyon olarak toplanıyor. Bu türden gelişmeler, tabii, genel olarak hem Meclisin saygınlığı bakımından hem Meclisin etkin bir denetim işlevini yerine getirebilmesi bakımından çok sorunlu bir durum, bunu hatırlatmak isterim.

Sayın Başkan, siz de konuşmanın başlangıcında benim bir önceki toplantıda komisyona ilişkin bir açıklamamı gündeme getirdiniz. Orada da onu düzeltmek isterim. Şöyle ki: Benim, sizin ya da Komisyonunda çalışan arkadaşlarımızın, dostlarımızın çalışkan insanlar olmaları, erdemli insanlar olmaları, Türkiye'yi düşünen insanlar olmalarıyla ilgili bir şüphem yok, bununla ilgili söylemedim. Benim gündeme getirdiğim hadise, biz Dışişleri Komisyonu olarak parlamenter diplomasinin imkânlarını kullanabiliriz, kullanmalıyız, kullanıyoruz da zaten. Türkiye'nin uluslararası iş birliklerinin güçlenmesini desteklemeliyiz, destekliyoruz da zaten. Benim dile getirdiğim hadise şu idi: Meclisin dış politika alanında etkili bir denetim yapması için Dışişleri Komisyonu daha farklı neleri yapabilir, bunu aramamız gerekir. Benim anlattığım buydu. Bu bahsettiğim arayış sadece, tabii, Türkiye'ye özgü bir arayış da değil, yani dünyada hemen her tarafta, hemen her ülkede bu yeni siyasi ortam, yükselen popülizm, uluslararası ilişkilerde yaşanan kapsamlı sorunlar, ticaret savaşları, başka hadiseler falan gündeme gelirken ve çatışma ortamının derinleşmesi uluslararası platformda gündeme gelirken birçok ülkede meclislerin dış politika alanında etkili bir denetim yapamamasının bununla çok ilgili olduğu açıklanıyor. O kapsamda bunun da ben Türkiye için temel bir sorun olduğunu değerlendiriyorum. O toplantıda da aslında gündeme getirdiğim “Bunun çözümü şudur.” gibi bir yaklaşım tarzı değil, bunun çözümünü Komisyonumuzun birlikte araması gerektiği idi; bunu anlatmaya çalıştım. Yani örneğin bir şekilde bir alt komite oluşturularak bunun aranması yani Meclis daha etkili bir denetim işlevini işte dış politika, güvenlik gibi alanlarda nasıl yerine getirebilir? Bu, hem bölge için hem Türkiye için önemli, kritik bir gelişmedir.

Şimdi, tekrar bu tarafa dönünce, tabii, bu seçimlere yaklaştığımız ortamda gerçekten siyasi hayatımıza yön veren bir temel mesele oldu Türkiye'deki tarım sorunları yani gerek basında kapladığı alan düşünüldüğünde gerek yurttaşlarımızın günlük yaşamları içerisinde karşılaştıkları sorunlar düşünüldüğünde gerçekten tarımla ilgili sorunlarımız ve tabii, bu üzerine konuştuğumuz anlaşmanın temeli olan tarımsal kalkınmayla ilgili sorunlarımız orta yerde duruyor. Burada ciddi bir meselemiz yani Türkiye'nin zaten tarım alanında çöküş yaşayan bir ülke olarak başka ülkelerle deneyimlerini ne ölçüde paylaşabileceği sorunu. Haluk Bey de ilk bölümde söylemişti, üzerinde durmuştu. Özetle, ben, bu noktaları hatırlatmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ(Devam)

3.- *Komasyon Başkan Volkan Bozkır'ın, İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin (2/1541) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BAŞKAN - Dışışleri Bakanımızın olduğu bir toplantıda “Dışışleri Komisyonumuzun çalışmalarından memnun değiliz.” şeklindeki bir ifadenizi ben üzerime alınmadım zaten ama Komisyonumuzun adına böyle bir ifade kullanıldığı için de Komisyonumuz adına cevap vermek istedim. O gün kullandığınız cümle ile bugünkü izahatınız örtüşmüyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Hayır efendim.

BAŞKAN – Bunu daha önceki toplantılarda gündeme getirebiliriniz. Alt komite kurarız, özel toplantılar yaparız, kimi çağıracağımızı tartışabiliriz ama bunların hiçbirisi “Dışışleri Komisyonumuzun faaliyetlerinden memnun değiliz.” şeklinde çoğul ifadeyle partinizi de ilzam eden bir boyuta taşınmasını gerektirmiyor. Onun için, ben, çok nazikâne bir şekilde, faaliyetlerimizi sunarak size bir anlamda cevap verdim. Siz de üzerinize alınarak cevap verdiniz.

Teşekkür ederim.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Çok kısa bir cümleyle cevap verebilir miyim?

BAŞKAN – Tabii.

Buyurun.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Yani Sayın Bakan burada olduğu için ve yasama ve yürütme güçleri arasındaki ilişkilerin en temel unsurlarından birisi de denetim işlevi olduğu için, onun bulunduğu bir ortamda söylememin tabii ki daha doğru olduğunu düşündüm, o sebeple söyledim.

BAŞKAN – Tabii, Sayın Bakan yürütmeyi temsil ediyor, biz yasamayı temsil ediyoruz. Dolayısıyla Dışışleri Bakanına bizi şikâyet ederek kazanacağımız bir şey yok. Bunu Parlamento içinde çözmemiz lazım. Onun için, burada, tabii, uzatmayı da istemiyorum. Size saygım var, siz yeni bir milletvekilisiniz, çok da enerjik bir şekilde faaliyetlerinizi gösteriyorsunuz ama hem ağabeyiniz olarak hem de Komisyon Başkanı olarak Komisyonumuzu savunmak mecburiyetinde hissettim kendimi.

Teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER(Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ(Devam)

2.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) Arasında IFAD Ülke Ofisi-Doğu Avrupa ve Orta Asya Merkezi Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1541)(Devam)*

BAŞKAN - Sayın Sezgin, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Ülkemiz tarımıyla ilgili tabii muhtelif eleştiriler dilemlendirilebilir, dilemlendirilmesi de gerekmektedir ancak IFAD önemli bir kuruluştur ve Türkiye'yle de ilgili önemli bir iş birliği mevcuttur. Bu ofisin açılması gecikmiş bir işlemdir. Bunun daha önce yapılması icap ediyordu ancak hatırladığım kadarıyla “Ankara’da mı olsun, İstanbul’da mı olsun?” tartışması yaşanmıştı. Bana kalırsa bu tartışma da gereksizdi. Her hâlükârda bu aşamada IFAD’la böyle bir iş birliğine gidilmesinin hem bizatihi IFAD’la iş birliğimizin yoğunlaştırılması hem de Birleşmiş Milletler sistemiyle ve sistemi içindeki konumumuzun güçlendirilmesi açısından yararlı olacağını düşünüyorum.

Bununla birlikte, belki IFAD'a dair, IFAD'ın katkılarına dair Tarım Bakanlığına düşen bir görevdi o da. Türkiye'nin, Meclisin, kamuoyumuzun daha çok bilgilendirilmesi yararlı olacaktır. Bir de belki IFAD'da üst düzey görevlerde -şimdi İstanbul'daki ofiste mutlaka Türk yetkililer istihdam edilecektir ama- IFAD'ın merkezinde de üst düzey görevlerde Türk uzmanların ve yetkililerin bulunması yönünde çaba sarf edilmesinin yararlı olacağı kanaatindeyim. Burada bir gerilemenin söz konusu olduğu izlenimi içindeyim çünkü.

Bu tasarımı biz destekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Koç, buyurun.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Sayın Başkan, IFAD'ın önemliliği konusunda hiçbir şüphe yok yani Türkiye'nin böylesi bir uluslararası boyutta adım atması bizim de olumlu gördüğümüz bir olay.

Ben, Sayın Dışişleri Bakanlığı Bakan Yardımcımız buradayken geçen bu 1540'la ilgili, bir öncekiyle ilgili ufak bir şey hatırlatmak istiyorum. Burada bu İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı Tüzüğü Arapça, İngilizce ve Fransızca yayımlanmış.

Sayın Büyükelçim, şimdi, Türkiye, Azerbaycan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni –bilmiyorum Arap ülkelerinin ambargosundan çıktı mı çıkmadı mı; bizim millî politikalarımız doğrultusunda her alanda yaşatmaya çalıştığımız bir temel unsur, bir siyasi organizasyon- katarsak ve Türkî Cumhuriyetlerin Türk lehçelerini de katarsak niye bu tüzükte Arapça, İngilizce, Fransızcanın yanında Türkçenin de yer alması bakımından Dışişleri Bakanlığımızın bir girişimi olmuyor? Yani bu konuda ısrar edilmeli, bu tür olaylarda yani Türkiye, bir tek kendi kara parçası değil yani Türkçe konuşan ülkeler “hinterland”ini de sahiplenecek bir adım atmalı. Yani burada bize ne empoze edilirse orada kalıyoruz yani bir noktada, sadece bu konuda değil, diğer konularda da. Burada biz sahiplenmediğimiz zaman... Ben hegemonyacı değilim, yakın tarihimizden bir emperyal hikâye çıkartanlara asla katılmıyorum ama yaşayan Türkçemizi ve... “Bu teşkilatın içerisinde 52 ülke” dediniz, bunun içerisinde en aşağı 10 tanesi, 15 tanesi Türkçeyi değişik lehçelerle uygulayan, konuşan, anlayan ülkeler. Tamam, Tunus, Fas, Cezayir, bir iki Afrika ülkesi “francophone” olabilir, Arap ülkelerinin bir kısmı, Orta Doğu'daki ülkeler İngiliz şeyi yapabilir, Arapça tamam kendi şeyi. E, Türkçe de temel noktalardan bir tanesi olmak zorunda. Bu konuda ben biraz ısrar gerektiğini ifade etmek istiyorum. Belki “millî ve yerli” olarak tanımlanan Cumhur İttifakı üyesi partilerin sözcülerinin bunu söylemesi gerekirdi ama “millet” kavramı herhâlde hepsinden daha önce geliyor ki bunu söylemek de bana düştü.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI - Çok teşekkür ederim.

Sayın Koç, bildiğiniz gibi, İslam İşbirliği Teşkilatının 57 üye ülkesi var ve teşkilatın resmî dili olarak bu üç dil sayılmış; İngilizce, Arapça ve Fransızca. Türkçe bunlara eklenemez mi? Eklenebilir ama bu konuda mücadele etmemiz lazım. Bunun tabii getireceği sorumluluklar var ama bu yönde bir irade sergilenebilir yani Dışişleri Bakanlığı olarak biz bunu her zaman destekleriz. Söylediğiniz gibi, son dönemde Türk Cumhuriyetlerinin de İslam İşbirliği Teşkilatında yer almasıyla Türkçenin sadece İslam İşbirliği Teşkilatında değil, aslında Birleşmiş Milletler sisteminde de artık belli bir yer alması gerekir. Bu konuda hep birlikte çalışmamız lazım. Biz bunu not ediyoruz, bu yönde çalışacağız, gelişmelerden de Komisyona bilgi vereceğiz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Tabii, Sayın Koç’un bu önerisi aslında bütün Komisyonumuzun ortak görüşü niteliğindedir. Dolayısıyla bunu Parlamentomuzun bir mesajı olarak Dışişleri Bakanlığımız da not alırsanız ve gelecek anlaşmalar bakımından uygun olan platformlarda koymaya çalışırsanız tabiiyle ülkemiz bakımından yararlı olabilir, dilimiz bakımından da yararlı olabilir.

Söz almak isteyen başka üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ULUSLARARASI TARIMSAL
KALKINMA FONU (IFAD) ARASINDA IFAD ÜLKE OFİSİ-DOĞU AVRUPA VE
ORTA ASYA MERKEZİ KURULMASINA İLİŞKİN EV SAHİBİ ÜLKE ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 5 Kasım 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) Arasında IFAD Ülke Ofisi-Doğu Avrupa ve Orta Asya Merkezi Kurulmasına İlişkin Ev Sahibi Ülke Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1541) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon raporu hakkında Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan’ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz şayet varsa 21 Şubat Perşembe günü saat 14.00’e kadar muhalefet şerhlerini iletmelerini istirham ediyorum.

Gündemin 3’üncü maddesine geçiyoruz.

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1581)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi. (2/1581) esas numaralı Kanun Teklifi 7 Şubat 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 19 Şubat 2019 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sözü Dışişleri Bakanlığımız temsilcisine veriyorum.

Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

23 Şubat 2017 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması her iki ülkenin vatandaşları ve çalışanlarının sosyal güvenlik haklarını koruyacak ve güvence altına alacaktır. Anılan anlaşma yürürlüğe girdiğinde her iki ülke mevzuatına tabi olanlar sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri bakımından eşit işlem görecektir. Sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için gereken hizmet sürelerinin birleştirilmesi mümkün olacaktır. Mükerrer sigortalılık önlenecektir. Her iki taraf sigortalılarının ve aile bireylerinin sağlık yardımları güvence altına alınacaktır. Aylık veya gelir almaktayken diğer akit taraf ülkesinde ikamet edenlerin aylık ve gelirleri yeni ikamet yerinde de ödenebilecektir. Sigortalıların geçici iş göremezlik hâllerinde sağlık yardımlarından yararlanmaları mümkün olabilecektir. KKTC tarafında bu anlaşma mayıs 2017'de onaylanmıştır, bizim tarafımızdan onaylanması beklenmektedir.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız temsilcisi Sayın İsmail Yılmaz.

Buyurun.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YILMAZ - Şimdi girdim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hoş geldiniz.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YILMAZ – Dışişleri Bakanlığı temsilcimizin de izah ettiği üzere bu sözleşme 1987 yılında imzalanmış, şu an tadil sözleşmesi yapılıyor. Bu tadil sözleşmesi Kıbrıs tarafında da gerçekleştirildi. Hâlihazırda Kıbrıs'ta yaklaşık bizim 100 bin civarında bir çalışmamız var. Yine hizmetlerin birleştirilmesi, aylıkların transferi, karşılıklı olarak o hizmetlerin sayılıp aylık bağlanması yönünde bir düzenleme. Bu hem sigortalıları hem BAĞ-KUR'luları hem Emekli Sandığı çalışanlarını kapsıyor. Aynı zamanda sağlığa ilişkin de bu sözleşmeyle bir düzenleme yapıyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN - Söz almak isteyen üyelerimiz varsa...

Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) - Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

İlk defa söz aldığım için öncelikle Sayın Bakan Yardımcısını ve Dışişleri Bakanlığından gelen eski mesai arkadaşlarımı saygıyla selamlıyorum, hepinize hoş geldiniz diliyorum.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye arasındaki ilişkileri elbette çok önemsiyoruz. Son zamanlarda ben sizin riyasetinizde Kıbrıs'a bir ziyarette bulundum, daha sonra da Sayın Genel Başkanımız da bir ziyarette bulundu ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde çok çeşitli düzeylerde temaslarımız oldu.

Biliyorsunuz yeni sistemle birlikte, bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte bazı konularda hâlâ birtakım boşluklar var. Şimdi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Türkiye'yle olan ilişkilerinin koordinasyonu ile ilgili bir makam şu sırada var mı? Açıkçası resmî olarak böyle bir makam belirlenmiş mi öğrenmek isterim. Eskiden bir devlet bakanlığı bu konuyla ilgili olarak faaliyetleri yürütüyordu. Bunun elbette bazı meselelerin aksamaması açısından en kısa zamanda hayata geçirilmesi lazım. Bu konuda bilgi varsa açıkçası Dışişleri Bakanlığından almayı isterim.

Tabii, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Parlamentosu tarafından bu sosyal güvenlik anlaşmasının iki yıl önce onaylanmış olması da aslında dikkat çekici bir durum. Bu kadar önem verdiğimiz, “yavru vatan” dediğimiz ve hemen hemen her şeylerini bize borçlu olan ve sürekli olarak “ana vatan” diye Türkiye'ye bakan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki vatandaşlarımızın ve onların burada bulunan vatandaşlarının karşılıklı olarak böyle bir sosyal güvenlik anlaşmasını onlar imzaladıktan iki yıl sonra bu kadar gecikmeyle bizim gündemimize almamız da açıkçası bir eksiklik ve bir ihmal olarak görüyorum. Bunu da özellikle kayıtlara geçmesi açısından vurgulamak istedim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Söz olmak isteyen başka üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KUZAY KIBRIS TÜRK
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 23 Şubat 2017 tarihinde Ankara'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, sorumuza cevap olacak mı?

BAŞKAN – Sayın Kaymakçı, Sayın Çeviköz'ün ifadeleriyle ilgili olarak söylemek istediğiniz bir husus varsa, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

“Bir boşluk var mı?” sorusunun yanıtı: Bir boşluk yok. Yani şu anda Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı Ofisi bu çalışmayı yürütüyor. Aynı zamanda biliyorsunuz bizim bir teknik heyetimiz var. Bu teknik heyet yeniden yapılandırıldı, yeni üyeleriyle birlikte faaliyetlerini sürdürüyor. En son 100 milyon TL'lik bir yardımın KKTC'ye hızlıca aktarılması ve acil projelerde kullanılması için bu heyet çalışmalarına

başladı, şu anda da arazide. Yani bir boşluk yok. Söylediğiniz gibi Başbakanlık döneminde bu işi bir başbakan yardımcımız götürüyordu ama şu anda Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı kanalıyla yürüyor, belki ileride bu daha da resmîleşirse, kurumsallaşırsa o bilgiyi de sizinle paylaşıyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çeviköz.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) - Şu andaki uygulama anladığım kadarıyla geçici bir uygulama yani bir kanun hükmünde kararname veya bir Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle resmîleştirilmiş bir yapılanma yok anlıyorum.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Evet, yani diğer kurumlarımızda da olduğu gibi. Biliyorsunuz Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle birçok kurumla ilgili, bakanlıkla ilgili, Avrupa Birliği Başkanlığıyla da ilgili örneğin çıktı ama bunlar o dönem hızlı çıktığı için şu anda belli ayarlamaları yapıyor ve sanıyorum önümüzdeki birkaç ay içerisinde de tüm kurumlarla ilgili olarak bunlar tamamlanmış olacak.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çeviköz.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) - Sayın Başkan, Sayın Bakan Yardımcımıza öncelikle çok çok teşekkür ediyorum bu açıklamalarından dolayı.

Biliyorsunuz Kıbrıs'la ilgili müzakerelerin yeniden başlayıp başlamaması konusu ve Kıbrıs'ın geleceğiyle ilgili 2019'un önemli bir yıl olacağı söylentileri var. Böyle beklentilerin de olduğu bir dönemde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni boş bırakmamak ve bu ilimizi en kısa zamanda resmî bir şekilde kurumsallaştırarak onları böyle bir geçici uygulamayla karşı karşıya bırakmanın önünü almak gerekir diye düşünüyorum. Sayın Bakan Yardımcısının açıklamaları yeterlidir ancak elbette Dışişleri Bakanlığımızdan ve Dışişleri Bakanlığı dışında Komisyonumuzun da bu konunun takipçisi olmasını rica ediyorum. Ne kadar çabuk böyle bir resmîleşme ve kurumsallaşma olursa Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti de o kadar güven içinde olacaktır.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Sayın Başkan, izin verirseniz...

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Aslında geçici bir durum yok, şu anda bir boşluk söz konusu değil, yürütülüyor. Yeni bir görevlendirme yapılırsa bu ayrıca duyurulacak ama herhangi bir boşluk yok. Teknik heyetler de çalışıyor. Aynı zamanda gerek Dışişleri Komisyonu gerek diğer Bakanlarımız Kıbrıs'a çok sık ziyaret yapıyorlar, Kıbrıs'tan da bize çok ziyaret var yani bir boşluk söz konusu değil. Müzakerelerin yeniden başlaması da parametrelerde bazı gelişmeler olmasına bağlı. Bir de tabii Avrupa Parlamentosu seçimlerinin tamamlanması lazım. Yılın ikinci yarısından önce başlanması pek beklenmiyor yani şu an.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – KKTC Başbakan Yardımcısı Dışişleri Bakanımızı burada ekim ayında ağırlamıştık. Sayın Çeviköz'ün belirttiği çerçevede gelişmeleri değerlendirmek, tekrar kendisinden bilgi almak için önümüzdeki aylarda yine davet ederiz, burada bize bilgi verebilirler. Ayrıca bir toplantımızı belki yine Kıbrıs konusuna hasredebiliriz. Dışişleri Bakanlığımızın ilgili bölümleri gelip Kıbrıs konusunda bilgi verebilirler. Buna belki Enerji Bakanlığımızı da dâhil ederek hem doğal gaz konusu hem KKTC'yle ilişkilerimiz hem de Kıbrıs sorunuyla ilgili adımları değerlendirebiliriz. Nisan ayından sonraki toplantılarımızın birini buna hasredebiliriz.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 3'üncü maddesini okutuyorum:

MADDE 3- (1) – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1581) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin ve İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı'nın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa, teklifin bu hafta Genel Kurul gündemine alınması söz konusu olduğu cihetle, mümkünse bugün saat 15.00'e kadar muhalefet şerhlerini iletmelerini istirham ediyorum.

Gündemin 4'üncü maddesine geçiyoruz.

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1460)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi.

(2/1460) esas numaralı Kanun Teklifi 19 Aralık 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş, aynı tarihte Komisyonumuza havale edilmiştir.

İlk sözü Dışişleri Bakanlığımız temsilcisine veriyorum.

Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması her iki akit taraf mevzuatına tabi olanların sosyal güvenlik haklarının mütekabiliyet esasları çerçevesinde korunmasını ve güvence altına alınmasını amaçlamaktadır. 2012-2018 yılları arasında 30.602 Kırgız vatandaşı ülkemizde çalışma izni almış olup bunlardan 24.818'i sosyal güvenlik sistemimize kaydolmuştur. Kırgızistan'daysa yaklaşık 10 bin vatandaşımız bulunmaktadır.

Sosyal Güvenlik Anlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle her iki akit taraf mevzuatına tabi olanlar sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri bakımından eşit işlem görmeye başlayacaklardır. Bu anlaşmayla tarafların mevzuatında öngörülen sosyal güvenlik yardımlarına hak kazanılması için akit taraf devletlerde geçen sigortalı hizmet sürelerinin birleştirilmesi de mümkün olacaktır. Çalışanların hangi ülke mevzuatına tabi olacağı tespit edilecek ve bu sayede çifte prim ödenmesi önlenecektir. Aylık ve gelir almaktayken diğer akit taraf ülkesinde ikamet etmeye başlayanların aylık ve gelirleri yeni ikamet yerinde de ödenebilecektir. Anlaşmanın Kırgızistan'daki iç hukuk onay süreci 29 Ocak 2019 tarihinde tamamlanmıştır, biz de bir an önce bu anlaşmayı yürürlüğe koymak istiyoruz.

Saygılarımızla arz ederiz.

BAŞKAN – Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın ilave edeceği bir husus varsa buyurun.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YILMAZ – Sayın Başkanım, Sayın Bakan Yardımcıma ilave olarak, geçici görevli olarak her iki ülkede çalışanlar da karşılıklı olarak iş kazası, meslek hastalığı sigortası kapsamında ve uzun vade sigorta kapsamında da karşılıklı mütakabiliyet esasında sigortalı sayılacaklardır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Söz almak isteyen üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KIRGIZ CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 (1) – 9 Nisan 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 (1) – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 (1) – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1460) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı ve Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey’in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 21 Şubat Perşembe günü saat 14.00’e kadar muhalefet şerhlerini Komisyonumuza iletmelerini istirham ediyorum.

Gündemin 5’inci sırasında geçiyoruz.

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD

İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1412)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi var.

(2/1412) esas numaralı Kanun Teklifi 7 Aralık 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur ve 11 Aralık 2018 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Teşekkür ederim.

Türkiye'nin çok taraflı kuruluşlar nezdinde etkinliğinin artırılması ve bu kuruluşlarla hâlihazırda var olan iş birliğinin geliştirilmesi kapsamında İstanbul'un uluslararası kuruluşlar için bir merkez hâline gelmesi önem arz etmektedir. Az önce görüştüğümüz anlaşmalarda da buna değinmiştik, IFAD konusunda. Bu defa üyesi olduğumuz başka bir uluslararası örgütün İstanbul'da varlığını güçlendirmek istiyoruz. İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) çok taraflı platformlar arasında yüksek nitelikli politika önerileri geliştiren ve küresel gündemi etkileyen yapısıyla ön plana çıkmaktadır. Hükümetimiz OECD'yle ilişkilerin geliştirilmesini, OECD'nin çalışmaları içerisinde Türkiye'yle yakın çevresinin ve gelişme yolundaki ülkelerin payının artırılmasını hedeflemektedir. Bu çerçevede Türkiye ile OECD arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı 31 Mayıs 2018 tarihinde Paris'te dönemin Ekonomi Bakanı Sayın Nihat Zeybekci ve OECD Genel Sekreteri Angel Gurría tarafından imzalanmıştır. İlk etapta beş yıllık bir süre için kurulacak olan ancak tarafların mutabakatı kapsamında faaliyet süresinin uzatılması mümkün olan OECD İstanbul Merkezi İstanbul Odakule İş Merkezinde Türkiye tarafında tahsis edilecek bir ofiste yer alacak ve çalışmalarını Türkiye tarafından sağlanacak yıllık 1 milyon avro tutarındaki gönüllü katkıyla yürütecektir. OECD İstanbul Merkezi, çalışmaları çerçevesinde rekabetçilik, girişimcilik, ticaret, kamu yönetimi, inovasyon, beşeri sermayenin harekete geçirilmesi, bağlantısallık ve altyapının geliştirilmesi, iktisadi direncin artırılması ve yeşil büyüme alanlarına odaklanacak, paydaşlar arasında diyalog ortamı sağlayacak ve bu alanlarda politikalar geliştirecektir. Bunun yanında, OECD İstanbul Merkezi, OECD araçlarının ve en iyi uygulamalarının Türkiye'ye aktarılmasını da sağlayacaktır.

Özetle, Türkiye'nin kurucularından olduğu OECD'yle ilişkilerini daha ileriye taşıyacak olan OECD İstanbul Merkezi, sadece Türkiye ve yakın coğrafyasının kalkınma yolundaki adımlarını çalışmalarıyla desteklemekle kalmayacak, aynı zamanda Türkiye için bölgesel ve uluslararası saygınlık kaynağı olacaktır. OECD İstanbul Merkezi, Türkiye'yi OECD'nin Balkanlar, Orta Doğu ve Kuzey Afrika odaklı bölgesel bir üssü hâline getirecektir. Bu nedenle OECD İstanbul Merkezinin çalışmalarından sadece Türkiye'nin değil, başta Balkanlar, Orta Doğu ve Kuzey Afrika olmak üzere, yakın coğrafya ülkelerinin de faydalanması beklenmektedir. Biz de bunu ticaret ve ekonomi politikalarımızın bir aracı olarak görüyoruz.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Ticaret Bakanlığımız temsilcisi Sayın Hüsni Dilemre, buyurun.

TİCARET BAKANLIĞI ULUSLARARASI ANLAŞMALAR VE AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜR VEKİLİ HÜSNÜ DİLEMRE – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de Bakanlığım adına Komisyonunuzu saygıyla selamlıyorum öncelikle.

Sayın Başkanım, malumunuz, OECD küresel ölçekte iktisadi ve sosyal refahın sağlanmasına katkıda bulunacak politikaları geliştirmek amacıyla kamu politikalarının hemen her alanında teknik çalışmalar yürüten ve bu çalışmaların sonuçlarını başta hükümetler olmak üzere, ilgili aktörlerle paylaşan bir hükümetler arası iş birliği teşkilatıdır. OECD kamu politikalarına ilişkin tartışmaların yapılabildiği bir uluslararası forum olarak işlev kazanmıştır. Biraz önce Sayın Bakan Yardımcımızın da ifade ettiği üzere, biz İstanbul'da bir OECD merkezi kuruyoruz ve buna OECD İstanbul Merkezi adı verildi. Merkez, özellikle biraz önce sayıldığı üzere, ticaret, kamu yönetişimi gibi alanlarda faaliyet gösterecek. Ancak merkez tarafından yapılacak tüm çalışmalar Türkçeye çevrilecek ve internet üzerinden de erişilebilir olacaktır. Merkezin özelliklerinden bir tanesi de OECD araçlarının emsal değerlendirmelerinin ve en iyi uygulamalarının paylaşılmasının yöntemlerini ülkemize aktaracak olmasıdır. Bu amaçları gerçekleştirmek için merkez, farklı düzeylerde toplantılar, çalıştaylar, seminerler düzenleyecek. OECD bölgesel programlarının bakanlar konferanslarını da içerecek şekilde yüksek seviyeli etkinliklere ev sahipliği yapacak, kamu sektörü ve özel sektör arasındaki iletişimi kolaylaştıracak ve ulusal, bölgesel ve uluslararası kuruluşlarla iş birliklerini geliştirecektir. Merkez, bu süreçler sonucunda ortaya koyacağı kapsamlı politika önerilerini ülkemizin ve yakın coğrafyamızın sürdürülebilir ve kapsayıcı büyüme yönündeki çalışmalarına destek vermek amaçlı olarak yapacaktır.

Sayın Başkanım, OECD'nin malumunuz olduğu üzere, çeşitli programları var. Bunlardan Avrasya Rekabet Programı, Orta Doğu ve Kuzey Afrika Yönetişim ve Rekabet Programı, Güney Doğu Avrupa Bölgesel Programı ve Güney Doğu Asya Bölgesel Programı da bu merkeze doğrudan katkı verecek programlar.

Personel açısından, Paris'te Yerleşik Yönetim ve İletişim Birimi Başkanı ve Küresel İlişkiler Sekreteryası Direktörü bu merkezi destekleyecek. Bir politika analisti ve yönetici asistanı Türk vatandaşı olacak. Merkezde başkan, politika analistleri, bir istatistikçi, bütçe memuru ve yönetici asistanı da bulunacaktır.

OECD'de hâlihazırda, ülkemizi ve yakın coğrafyasına örnek olarak Kuzey Afrika ve Orta Doğu'yu vermemiz mümkün, çalışmalar yapılmaktadır. Ancak bu çalışmalar merkezin kurulmasıyla beraber Paris merkezi yerine, OECD İstanbul Merkezinde yapılacaktır.

Sonuç olarak, merkezin ülkemizin bölgesel ve uluslararası bilinirliğine katkı sağlayacağı ülkemizin ve yakın coğrafyamızın ihtiyaçlarına göre şekillendirilecek çalışmalarıyla da somut katkılar sağlayacağına inanıyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Emre, buyurun.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de teşekkür ederim açıklamalar için öncelikle. Tabii, çok önemli gördüğüm, gerçekten yani bir “know-how” dendiği zaman sadece teknoloji transferini, birtakım temel bilimleri, mühendisliği falan da düşünmemek gerekli. Yani bu alanda, kamu yönetimi, ticaret, ekonomi politikalarında da dünyanın birikimini, Avrupa'nın birikimini Türkiye'de daha etkili şekilde kullanmamıza yarayacak bir girişim olarak destekliyoruz.

Şimdi, iki şeyi ben sormak istiyorum: Birincisi, bizim, malum İstanbul'da çok etkili, önemli üniversitemiz, eğitim kuruluşlarımız var. Örneğin, işte, iktisat fakültesi, seksen yıla yakın bir mazisi olan fakültemiz İstanbul Üniversitesi bünyesinde. İngilizce eğitim yapan çok iyi eğitim kuruluşları var. Yine, önemli düşünce kuruluşları, araştırma kuruluşları var. Acaba yani yapılan müzakerelerde,

çalışmalarda OECD'yle, OECD'nin bu yeni kurulacak ofisi ile bizim bilim camiasının ve entelektüel camianın daha etkili bir iş birliği nasıl mümkün olur? Bunun üzerinde bir çalışma var mıdır? Bunu sormak isterim.

İkincisi de bu ofisin etki alanı tanımlanırken Balkanlar, Orta Doğu, Kuzey Afrika vurgusu yapıldı. Bunun biraz ben açılmasını rica ediyorum. Şöyle ki yani öteden beri Batıların bizi pek Batı toplumu içinde görmeyen, saymayan, ön yargılı bir tutumu oldu, bilindik bir hadise yani birçok örneği verilebilir. Bizim de buna karşılık yani Avrupa'yı daha bir coğrafi tanım ya da işte, bir şekilde Hristiyan uygarlığı falan gibi değil de demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü gibi temel ilkeler çerçevesinde değerlendiren ve bu ilkeleri savunan, destekleyen bir ülke olmak arzusuyla kendimizi de onun bir parçası hisseden yani Avrupa'nın, Batı'nın parçası hisseden bir tutumumuz var. Ancak öteden beri Türkiye'yi yani Orta Doğu-Kuzey Afrika meselesi de bizim netice itibarıyla utandırdığımız falan bir hadise değil. Bu, bizim tarihimizin ve bugünümüzün de bir parçası. Ancak niçin böyle özel olarak belli bir alan tanımı üzerinde bu kadar net bir şekilde duruyoruz? Yani bu, az önce çerçevesini çizmeye çalıştığım Türkiye'ye ilişkin tarihî ön yargılarla falan ilgili bir durum mu acaba? Onu da sormak isterim.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Ben ikinci sorunuza tam anlayamadım, biraz daha netleştirebilirsiniz...

BAŞKAN – Sayın Dilemre'nin bahsettiği dört grup var ya, onlarla ilgili olarak yani o dört çalışma grubunu bölgeleriyle irtibatlandırıyor Sayın Emre ve diyor ki: “Niçin sadece o bölgeler?” Sayın Dilemre'nin saydığı dört grup var.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Çok özür dilerim yani mesela, örneğin, Türkiye için de çok önemli, “Güney Avrupa” ifadesi niye geçmiyor? Türkiye'yi öteden beri, böyle bir, Avrupa'nın dışında görme tutumunun bir devamı mı bu? Onu sormak istedim.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Teşekkür ederim, tamam, daha iyi anladım.

Şimdi, OECD içerisinde ülkelerin önerdiği ve özellikle ilgi göstermek istedikleri alanlar var ve bu çerçevede oluşturulan programlar var. Sayın Genel Müdürümüz de bu programlardan bahsetti ama mesela, Güney Doğu Avrupa ülkelerinin bir kısmı zaten AB üyesi olduğu için böyle bir programa ihtiyaç duymuyorlar. Daha çok OECD'nin serbest piyasa ekonomisi, rekabetçilik, yenilikçilik, kamu yönetimi gibi alanlarda, özellikle bu sayılan ülkelerde ihtiyaç olduğu için programlar ona yönelik. Bildiğiniz gibi, bu programlar daha çok OECD Paris temelli geliyordu ama artık, Paris'in bir ayağı İstanbul olacak çünkü OECD'nin İstanbul Merkezi Balkanlar, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'ya yönelik politikaların aslında belirlendiği bir yer olacak, eğer biz de bunu değerlendirebilirsek. Tabii, bu İstanbul Merkezi için öngörülen bir danışma kurulu var. Bu, aslında ikinci sorunuza da yanıt niteliğinde. Bu danışma kurulu içerisinde çeşitli ekonomik düşünce kuruluşları, ekonomi alanında çalışma yapan düşünce kuruluşları, akademisyenlerimiz de yer alacak. Dolayısıyla onlarla istişare edilecek ancak anlaşmanın içeriğine, tabii, düşünce kuruluşlarını dâhil etmemiz pek mümkün değil çünkü bu sonuçta standart bir anlaşma. Böyle merkez sayısı yanılmıyorsa 5'e çıkıyor bizimle birlikte. Daha önce işte, Almanya'da bir merkezimiz var, Meksika'da var, Tokyo'da ve Washington'da var. Bu merkez de bunlara ilave olarak İstanbul'da olacak. Tabii, İstanbul'un ağırlığı, önemi de artacak.

Daha önceki gündem maddelerinde de görüşmüştük. Bir taraftan Birleşmiş Milletler, bir taraftan OECD; İstanbul gerçekten bir uluslararası merkez hâline dönüşüyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özdemir, buyurun.

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tabii, bu, önemli bir şey. Sayın Bakan Yardımcımıza da teşekkür ederim vermiş olduğu bilgiler için. Sadece bu anlaşmayla alakalı değil ama bu sorumuza yazılı olarak da yanıt alabiliriz. Acaba şimdiye kadar OECD'nin bu manada, ilgili anlaşmasıyla görüştüğümüz merkezi gibi kaç merkez İstanbul'da kurulmuştur? Bilgi verirseniz şimdi veya daha sonra çok seviniriz.

Sağ olun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Merkezlerimiz belli yani benzer şekilde iki yıl önce Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nı İstanbul'da, Bağımsız Devletler Topluluğu ve Balkanları da kapsayacak şekilde kurduk. OECD'yi kurduk, IFAD'ı şimdi kuruyoruz. IFAD bildiğiniz gibi, bir Birleşmiş Milletler organı. Dolayısıyla aslında bizim düşüncemiz, İstanbul'da bir binayı tamamen Birleşmiş Milletler evi hâline getirmek. Keza Ankara'da da Birleşmiş Milletlerin Kalkınma Programı'nı yine burada bir Birleşmiş Milletler evi hâline getirme çalışmamız var. Bir sonraki gündemde onu da ele alacağız ama OECD, IFAD, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı ve Nüfus Fonu gibi yapılarımız var. Arzu ederseniz bunların tam bir listesini verebiliriz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Tabii, belki Karadeniz Ekonomik İşbirliği Genel Sekreterliğinin İstanbul'da olmasını ilave edebiliriz. Ayrıca, Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Parlamenter Meclisi Genel Sekreterliğinin İstanbul'da olması için aslında Bulgaristan hariç bütün ülkelerle mutabakat sağladık, orada belki takdim tehir yapma müzakeresi sürüyor ama onu da getirebilirsek diğer bir kuruluş daha İstanbul'da yer alması olacak. Tabii bunlar...

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – İslam Teşkilatını da...

BAŞKAN – Tabii, onlar da. Yani aslında İstanbul, ne kadar çok örgütü getirebilirsek Türkiye'nin bir anlamda bir markasıdır. İstanbul Milletvekili olduğumuz için söyleyebiliriz ama.

Sayın Sezgin, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Emre'nin çok haklı olarak değindiği bir konuya ben de atıfta bulunmak istiyorum, kayıtlara geçmesi açısından. Tabii ki OECD'nin İstanbul'da bu merkezinin açılması fevkalade önemli bir gelişme, çok olumlu bir gelişme ve OECD'nin Türkiye'deki üniversitelerle ve ekonomiyle ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla irtibatının bir sinerji, iş birliğine, bağlamına oturması da çok temenni edilecek bir husustur. Bu yönde Bakanlığım, ilgili bakanlıkların gayret sarf etmesi gerektiği hususunu belki Komisyon olarak kayda geçirmemiz, ilave gayret sarf etmesi konusunu tutanağa geçirmemizde yarar görüyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA TEŞKİLATI ARASINDA OECD İSTANBUL MERKEZİ KURULMASINA İLİŞKİN MUTABAKAT ZAPTININ OYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 31 Mayıs 2018 tarihinde Paris’te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Arasında OECD İstanbul Merkezi Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1412) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş’in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 21 Şubat Perşembe günü saat 14.00’e kadar muhalefet şerhlerini iletmelerini istirham ediyorum.

Gündemin 6’ncı maddesine geçiyoruz.

6.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katılımcı BM Kuruluşları Adına Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (BMKP) Arasında İncek/Ankara’daki Diplomatik Yerleşkede BM Binaları İçin Arazi Tahsisi, Tasarımı ve İnşasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1414)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katılımcı BM Kuruluşları Adına Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (BMKP) Arasında İncek/Ankara’daki Diplomatik Yerleşkede BM Binaları İçin Arazi Tahsisi, Tasarımı ve İnşasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi.

(2/1414) esas numaralı Kanun Teklifi 10 Aralık 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 11 Aralık 2018 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir. Anlaşma 26’ncı Yasama Döneminde de Komisyonumuza havale edilmiş ancak dönemin sona ermesi sebebiyle Genel Kurulda görüşülemeyerek kadük kalmıştır.

Sözü Dışişleri Bakanlığı temsilcisine veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Teşekkürler.

Birleşmiş Milletlerin kurucu üyelerinden olan ve çok taraflılığa bağlı ülkemiz BM’ye ve BM’nin üç ayağında –barış, güvenlik, kalkınma ve insan hakları- yürütülen faaliyetlerine önem atfetmekte ve katkı vermektedir. Ülkemiz uluslararası barış ve güvenliğin sağlanması ve korunmasında yetki ve sorumluluk sahibi, BM Güvenlik Konseyinde 2009-2010 döneminde geçici üye olarak görev yapmıştır.

2014 yılından bu yana ülkemiz BM bütçesine en fazla katkı yapan -yani yüzde 1'den fazla katkı yapan ülkeler grubu- ülkelerden oluşan Cenevre Grubu'nda yer almaktadır. Birleşmiş Milletlerin barış destekleme ve koruma operasyonlarına ilk kez Kore Savaşı sırasında katılan ülkemiz o tarihten bu yana söz konusu operasyonlara imkânları ölçüsünde personel katkısında bulunmaya özen göstermiştir. Ocak 2019 itibarıyla polis, asker ve uzmanlardan oluşan 165 personelimiz dünyanın çeşitli yerlerine konuşlandırılmış 8 Birleşmiş Milletler barış operasyonunda görev yapmaktadır. İstanbul'un Cenevre, Viyana gibi bir BM bölgesel merkezi hâline getirilmesi BM'ye yönelik politikamızın ana unsurlarından biridir. Bu amaçla bugüne kadar önemli adımlar atmış bulunuyoruz ancak tabii Ankara'yı da ihmal etmek istemiyoruz. Hâlihazırda UNDP, UNFPA ve UNWOMEN'in bölgesel ofislerine İstanbul'da ev sahipliği yapıyoruz. EAGÜ'lere yönelik teknoloji bankası Gebze'de faaliyete geçirdik, İstanbul'da IFAT ülke bölge ofisi açılmasına yönelik anlaşmayı geçtiğimiz kasım ayında imzaladık. Önümüzdeki dönemde Birleşmiş Milletler Kalkınma Operasyonları Eşgüdüm Ofisi'nin dünya üzerindeki 5 bölgesel merkezinden birine İstanbul'da ev sahipliği yapmaya hazırlanıyoruz. Bunlara ilave olarak İstanbul'da Birleşmiş Milletler gençlik merkezi de kurmayı arzuluyoruz. Ülkemizde yerleşik veya önümüzdeki dönemde yerleşecek bu BM ajanslarına ilave olarak özellikle BM içinde öncülüğünü üstlendiğimiz konularda çok sayıda büyük çaplı BM etkinliğine ev sahipliği yapmış olmakla gurur duyuyoruz. Bu açıdan hemen akla gelen çarpıcı örnekler 2016 yılında İstanbul'da düzenlediğimiz Dünya İnsan Zirvesi ve 2011 yılında ev sahipliği yaptığımız En Az Gelişmiş Ülkeler Konferansı'dır. Ankara'da bulunan BM ajanslarının New York ve Cenevre'dekine benzer şekilde tek bir çatı altında toplanmasına yönelik olarak bugün Komisyonun gündeminde yer alan 2016 tarihli protokolü de ülkemizin BM'yle güçlü ilişkilerinin bir yansıması olarak değerlendirmek mümkün. Söz konusu projenin hayata geçirilmesiyle Ankara'daki BM ajansları hem ülkemizin hem BM'nin saygınlığına yakışır bir binaya kavuşmuş olacaktır. Söz konusu binaya ülkemizde faaliyet gösteren BM fonları, BM programları ve ihtisas kuruluşlarının Ankara'da bulunan birimlerinin yani UNDP, UNICEF, UNFPA, WHO, UNIDO, UNWOMEN, UNDSS ve UNIC ile Uluslararası Göç Örgütü'nün yerleşmesi öngörülmektedir. Söylediğim gibi sadece İstanbul değil Ankara'nın da BM konusunda ağırlıklı bir merkez olmasını istiyoruz ve Ankara'nın değişik semtlerinde aslında uygun olmayan binalarda faaliyet gösteren bu BM programlarını, ajanslarını tek bir çatı altında birleştirmek istiyoruz.

Aslında bir önceki gündem maddesinde de söylemek istiyordum, bu vesileyle de şuna işaret etmek istiyorum. Örneğin İstanbul'da Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nda 50'ye yakın stajyerimiz var. Yani üniversite gençleri buralarda staj yaptığı zaman aslında ileride bu örgütlerde görev alabilecek Türklerin yetişmesine de zemin hazırlıyorlar. Biz, tabii, insanların yönlendiriyoruz, uluslararası örgütlerde niçin Türkler olmasın diye ama tanımadıkları örgütleri, çok uzakta gördükleri örgütleri şimdi İstanbul'da, Ankara'da daha yakından görecekler. Bu aslında uzun vadede bu örgütlerde daha fazla yetişmiş Türk insan gücünün olmasına da katkıda bulunacaktır.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Bu vesileyle Ankara Milletvekillerimizi de mutlu eden bir gelişme olduğunu vurgulamak istiyorum.

Söz almak isteyen üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KATILIMCI BM KURULUŞLARI
ADINA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KALKINMA PROGRAMI (BMKP) ARASINDA
İNCEK/ANKARA'DAKİ DİPLOMATİK YERLEŞKEDE BM BİNALARI İÇİN ARAZİ
TAHSİSİ, TASARIMI VE İNŞASINA İLİŞKİN PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 2 Kasım 2016 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katılımcı BM Kuruluşları adına Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (BMKP) Arasında İncek/Ankara'daki Diplomatik Yerleşkede BM Binaları İçin Arazi Tahsisi, Tasarımı ve İnşasına İlişkin Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1414) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş'in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 21 Şubat Perşembe günü saat 14.00'e kadar muhalefet şerhlerini iletmelerini istirham ediyoruz.

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411)

BAŞKAN – Gündemin 7'nci maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi vardır.

(2/1411) esas numaralı Kanun Teklifi 7 Aralık 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 11 Aralık 2018 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

BAŞKAN – Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Teşekkür ederim.

Astana Yunus Emre Kültür Merkezi, Büyükelçiliğimize bağlı bir birim olarak 1 Mart 2010 tarihinde açılmıştır. Astana Yunus Emre Türk Kültür Merkezine ahdi zemin sağlayacak kültür merkezleri anlaşması 13 Eylül 2018 tarihinde Ankara'da Türkiye ve Kazakistan Cumhurbaşkanları

huzurunda imzalanmıştır. Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle başta okutmanlarımızın oturma izinleri sorunu çözüme kavuşmuş olacaktır. Anlaşma, ülkemizin, Kazakistan'ın belli başlı şehirlerinde kültür merkezleri açmasına imkân tanımaktadır. Anlaşmanın Kazakistan'daki onay süreci hâlen devam etmektedir. Anlaşma, iki ülkenin halkları arasında karşılıklı anlayış ve dostluğu teşvik edecektir; ayrıca taraflar arasında kültür, Türk ve Kazak dilleri ve bu alanlardaki çeşitli faaliyetler ile ilişkilerin ve iş birliğinin gelişmesine de katkıda bulunacaktır.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Profesör Şeref Ateş, siz bir şey söylemek istiyor musunuz?

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ STRATEJİ GELİŞTİRME MÜDÜRÜ BÜLENT ÜÇPUNAR – Sayın Başkanım, Enstitü Başkanımız ayrılmak durumunda kaldılar, özürlerimizi ifade ediyoruz, bir canlı yayına katılacaktı, kendisini temsilen ben buradayım. Ekleyecek herhangi bir şeyimiz yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam. Teşekkür ederim.

Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Bu ve zannediyorum bundan sonra gelecek Tunus'ta da bir Yunus Emre Vakfı bünyesinde kültür merkezi kurulması var. Biz aslında Yunus Emre Vakfı bünyesinde kültür merkezleri kurulmasına karşıyız. Nitekim bu konuda bir de muhalefet şerhimiz var. Ben izninizle o muhalefet şerhimizi bir okumak istiyorum, orada zaten bizim bu konuya neden karşı olduğumuz net bir şekilde anlaşılacaktır.

Bu, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi'ne şöyle bir muhalefet şerhi vereceğiz: “Yunus Emre Vakfı, kuruluşundan bu yana iktidarın güdümünde faaliyet yürütmektedir. Bu konuda, 22'nci Dönem Beşinci Yasama Yılında Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda görüşülen Yunus Emre Vakfı Kanunu Tasarısı'na Cumhuriyet Halk Partili üyelerin koyduğu muhalefet şerhinde Yunus Emre Vakfının karar organı olan mütevelli heyetinde 8 bakanın bulunması ve diğer üyelerin çoğunun da Bakanlar Kurulu tarafından belirlenmesinin kuruluşun demokratik yapısını bozacağına işaret edilmiştir. 26'ncı Dönem İkinci Yasama Yılında Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda görüşülürken, Türkiye'yi yurt dışında temsil etmeyi amaçlayan vakfın, siyasi etkilerden bağımsız ve özerk olmadığına dikkat çekilmiş, Cumhurbaşkanının, vakfın mütevelli heyeti ve yönetim kurulu üzerindeki etkisi vurgulanarak vakfın Cumhurbaşkanlığı vesayetine alınmak istendiğine işaret edilmiştir. Nitekim, yapılan değişikliklerin sonucunda, vakfın karar organı olan 11 üyeli mütevelli heyeti şu kişilerden oluşmaktadır: Kültür ve Turizm Bakanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı –ki biliyorsunuz, artık böyle bir makam da yok- Maliye Bakanlığı Müsteşarı ve Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarı heyetin tabi üyeleridir. Bu müsteşarlıkların hiçbiri artık kalmadı. Heyetin tabi üyeleri dışında Cumhurbaşkanı tarafından seçilen 5 kişi ve Türkiye Maarif Vakfı tarafından kendi mütevelli heyeti üyeleri arasından seçilen 1 kişi bu heyete ekleniyor. Bu yapı bizim de itirazlarımızı doğrular niteliktedir.

22'nci ve 26'ncı Dönemlerde Cumhuriyet Halk Partisi üyeleri tarafından verilen muhalefet şerhleriyle aynı hassasiyetleri taşıyarak Türkiye'yi, Türk dilini, tarihini, kültürünü ve sanatını yurt dışında tanıtmaya faaliyeti iktidarın güdümünde bir kamu vakfına devredildiği ve vakfın karar alma organları Cumhurbaşkanlığı vesayetinde olduğu için söz konusu kanun teklifine muhalifiz.”

Arz ederim.

BAŞKAN – Sayın Koç, buyurun.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Çeviköz'ün düşüncelerine katılıyorum.

Demin, toplantı girişinde Dışişleri Komisyonunun yaptığı temaslardan bahsetmiştiniz Sayın Başkan. Son olarak Amerika Birleşik Devletleri'nden önceki Tunus ziyaretine ben de katılmıştım. Orada Yunus Emre Vakfı değil ama Maarif Vakfındaki ziyarete ben katılmamıştım hatırlayacaksınız. Tunus'ta ilişkide olduğumuz ya da ziyaretimiz sırasında temasta olduğumuz değişik siyasi partilere mensup milletvekilleri, parlamenterlerin, Türkiye'deki siyasi iktidarın kendi düşüncelerini ya da kendi çizgisindeki siyasi akımları bu kuruluşlar aracılığıyla buldukları ülkelere zerk etme ya da yansıtma gibi bir işlevi çok açık bir şekilde, aleni bir şekilde sürdürdüğünü ifade ettiler hatta bunu bazı konuşmalarda da dile getirmiştik. Nitekim bazı rahatsızlık duyulan noktalar burada çok açıkça ortaya çıkmaktadır.

Şunu özellikle vurgulamak istiyorum: Yani Türkiye'nin, Türk kültürünün tanıtılması, Türkçe'nin dünya dilleri arasında saygın bir dil olarak, yaygın bir dil olarak kullanılmasının önünün açılması ya da Türkiye'nin geçmişi, bugünü, yarınıyla ilgili tüm toplumsal, kültürel, sanatsal değerlerinin dünyayla buluşturulması; bu konuda en ufak bir tereddüdüm yok, herkesten önce ben koşarım bu tür tanıtımlara ve seve seve de her türlü şeyi yaparım ama bizim kötü bir alışkanlığımız var, bunu burada bütün samimiyetimize inanmanızı isteyerek dile getiriyorum. Bu tür kuruluşları biz mevcut siyasi organizasyonun ya da iktidardaki siyasi organizasyonun bir “paramiliter” ya da “paracultural” –ne dersenez deyin- bir organizasyonu olarak alıyoruz ve o ülkelerde yanlış algılamaya yol açabilecek olan birtakım temsilîyetlerde bulunuyoruz. Bunu Tunus'ta siz de çok iyi bileceksiniz. Şu anda iktidarda olan Nida Tunus Partisinin yetkilileri, milletvekilleri Türkiye'nin daha önceki bazı girişimlerinden duydukları rahatsızlığı çok açık bir şekilde ifade ettiler. Yani bu fayda mı getiriyor, yarar mı getiriyor? Daha önce Türkiye'nin başına bela olan FETÖ organizasyonunun bu tür kültür maskeli yapılanmalarıyla bu ülkelerde nelere yol açtığını hepimiz biliyoruz. Bugün siz iyi niyetle bu işe girişim sağlayabilirsiniz ama daha farklı yönlerde de çekilebilir.

Ben burada Sayın Çeviköz'ün belirttiği, Cumhuriyet Halk Partisinin daha önce verdiği muhalefet önergesindeki görüşlere katılıyorum. Tek yönlü bir Türk kültürü tanıtılması olmaz. Tek yönlü, Türkiye'deki mevcut, egemen siyasi görüşün yansıtıldığı bir kültür yansıtması olmaz. Ben buna karşıyım. Bu duyarlılıklarımı ifade etmek istedim. Karşıtlığım ve muhalefet noktasında bulunuşum bu çerçevededir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sezgin, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Evet, başlangıçta, Yunus Emre Enstitüsü Türk dilini ve kültürünü yayan evrensel boyutta yayacak bir müessese olarak ortaya çıktığında büyük heyecan yaratmıştı. Tabii, Yunus Emre Enstitüsü daha önce demokratik ülkelerin veya başka ülkelerin kurdukları benzer kuruluşlardan ilham alan bir kurum olarak şekillendi. Ama ben biraz önce Cumhuriyet Halk Partili üyelerimiz tarafından ifade edilen eleştirilere de tamamen katılıyorum, aynen katılıyorum. Sonuçta maalesef bariz, çok aleni bir ideolojik aygıt dönüştü. Bunu ben görev yaptığım ülkelerde bizzat müşahede ettim. Ve bu ideolojik aygıt hem bulunulan ülke vatandaşlarına yönelik olarak işliyor hem de bizim o ülkelerdeki vatandaşlarımıza yönelik olarak

işletiliyor. Bunun demokratik ülkelerin bu tür müesseseleri açısından eşi benzeri görülmediğini belirtmek istiyorum. Tabii, şimdi rahatlıkla ismini verebiliriz çünkü normal olarak temsil edilen bir devlet değil. Libya'nın kültür merkezleri türü, bir merkez hâline dönüştü Yunus Emre Enstitüleri.

Ayrıca Sayın Çeviköz'ün de söylediği gibi, demokratik ülkelerin bu tür müesseselerinin hiçbirinin yönetimi Hükümetin, siyasi iktidarın bu kadar denetimi, baskısı, kontrolü altında değildir. Yani British Council'e bakalım, Alliance Française'e bakalım, Almanlarınkine bakalım, İspanyollarınkine İtalyanlarınkine bakalım; bunların hiçbirinde Hükümet temsilcileri bu denli yoğunlukta değildir. Ayrıca Hükümet temsilcilerinin bu denli yoğunlukta olması o enstitülerin buldukları ülkelerdeki etkiyi aslında tahfif etmektedir, zayıflatmaktadır yani zarar vermektedir. Sivil toplumun temsilcilerinin bulunduğu yönetimler çok daha rahatlıkla kabul görmektedir bulunulan ülkede.

Ayrıca Yunus Emre Enstitülerinin yöneticilerinin düzeyi, buldukları ülkelerdeki lisansa hâkimiyeti, evrensel değerlere aşinalık durumları bir ülkeden diğerine, bir enstitüden diğerine çok değişiklik göstermektedir yani bir standart yoktur, bir düzey yoktur.

Değirmek istediğim başka bir husus da Yunus Emre Enstitülerinin her ülkede aynı formatta, aynı anlayış içinde, aynı kalıp içinde faaliyet gösteremeyeceğidir. Yani Ramallah'taki, Moskova'daki veya Roma'daki enstitünün aynı şekilde yönetilmesi doğru değildir. Bunlar o ülkenin koşullarına, ihtiyaçlarına, kültürüne göre biçimlendirilen şekilde yönetilmelidir. Gerçekten sonuç itibarıyla birçok ülkede Yunus Emre Enstitüleri bütçelerinin bu faaliyetlere atfedilen enerjinin, bütçenin ölçüğünde verimli olamamaktadır. Bunun yeniden gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI(Devam)

4.- Komisyon Başkanı Volkan Bozkır'ın, Yunus Emre Enstitüsü Başkanının canlı yayın gerekçesiyle Komisyon toplantısından ayrılmasını Parlamente'ye saygısızlık olarak gördüğüne ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Müteakip talep edene söz vermeden önce Komisyon Başkanı olarak Yunus Emre Enstitüsüne bir mesajım var. 4'üncü dönemdir Dışişleri Komisyon Başkanlığı yapıyorum, bir prensibim vardı, eski dönemde müsteşar yardımcısı olmadığı düzeyde gündeme o kurumun konularını almadım. Bugün Başkanınız burada olacak diye bunu gündeme aldım. Bu konunun en hararetli tartışıldığı konu olduğunu Sayın Başkanın bilmesi gerekirdi ve burada cevap verirken de onun olmasını tercih ederdik. Yani başka bir canlı yayın gerekçesiyle ayrılmasını da doğrusu Parlamente'ye bir saygısızlık olarak görüyorum. Bunu da kayda geçiriyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER(Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ(Devam)

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411)(Devam)

BAŞKAN – Sayın Özdemir, buyurun.

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tabii, Yunus Emre Enstitüsünün eksiklikleri, faaliyetlerinin daha da iyileştirilmesiyle alakalı konular konuşulabilir, burası tartışmaya açıktır ki daha da iyi faaliyet verebilmesi hem ülkemizin yumuşak yüzüne katkı sağlaması hem de Türk milli kültürüyle beraber Türk dilinin geliştirilmesiyle

alakalı çalışmalarında küresel ölçekte başarılı olması hepimizi gururlandırır, Türkiye'nin de menfaatindedir. Ancak hepten mevcut aşamada bir karşı çıkıcı tutum içerisinde olmanın da enstitüye bir haksızlık olduğunu, böyle düşündüğümüzü ifade etmek isterim.

Tabii, Haluk Bey Tunus'taki durumla alakalı bazı değerlendirmelerde bulundu, saygı duyuyorum kendisine. Ama bununla beraber de yine aynı haksızlık kavramı çerçevesinde Tunus'taki durumun kendine has özelliğinin sadece Yunus Emre Enstitüsüyle de alakalı olmadığını ifade etmek isterim yeri gelmişken.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Değil, genel.

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Bu anlamda tabii Türk kültürünün geliştirilmesi, yaygınlaştırılması son derece önemli. Dünyada bunu uygulayan pek çok ülke var farklı kuruluşlarla, kendi kuruluşlarıyla yapan. Yunus Emre Enstitüsü giderek olgunlaşan bir yapıda bu faaliyetlerini yürüttüğünü her anlamda bize göre gösteriyor.

Bir örnek vermek istiyorum burada. Tabii, Dışişleri Komisyonumuzun Sudan'a yapmış olduğu bir ziyaret olmuştur geride bıraktığımız aylarda. Diğer siyasi partiler kendi hassasiyetleri çerçevesinde bu ziyarete katılım göstermediler. Ancak Sudan'da görmüş olduğum son derece beni de mutlu eden bir tabloyu heyetimizle paylaşmak isterim. Orada Yunus Emre Enstitüsüne yaptığımız ziyarette emin olunuz pek çok sivil toplum kuruluşu, orada farklı siyasi görüşlere sahip olduğunu düşündüğüm pek çok insan bu enstitüde bizlerle bir araya geldiler, biz de onlarla buluştuk. Tabii, verilen dil eğitiminin de ne derecede yararlı olduğunu, faydalı olduğunu yine temas ettiğimiz ülkelerde yapmış olduğumuz diğer ülkelerin heyetlerinden ve burada Yunus Emre Enstitüsünden Türkçe öğrenen insanlarla yaptığımız sohbetlerden anlayabiliyoruz. Daha da iyileştirilmesi gerekir, buna katkı sağlanması gerekir, bunu da açık olunması lazım.

Tabii, ifade ettiğiniz gibi Sayın Başkanım, ben de bunu söyleyecektim zaten, Yunus Emre Enstitüsünün de bu anlamda daha dikkatli, daha ciddiye bir şekilde burada heyetimize de yaklaşmasının faydalı olacağı inancını taşıyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Buyurun Asuman Hanım.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Teşekkür ederim.

Aslında İsmail Bey söylediklerinin büyük çoğunluğunda benim söylemek istedikleri söyledi, ben teşekkür ediyorum özellikle.

Tunus ziyaretinde ben de vardım. O yüzden aynı şeyi İsmail Bey'in aktardığı gibi, o şekilde aktarmayı haksızlık olarak görüyorum yani.

Başka bir konu da keşke Maarif Vakfına olan ziyaretimizde bulunsaydınız. Orada yetkililerin bize aktardığı çok güzel şeyler vardı yani Türkçe öğrenme anlamında ne kadar çok talep olduğunu üniversitelerde... Bu anlamda Yunus Emre Enstitüsüne düşen görevi, Maarif Vakfına ne düşüyorsa bence bir an önce gerçekleştirmemiz gerekiyor. Bu vakıfların, kuruluşlarımızın aslında bizim eksikleri de olsa Türk milleti olarak birer gurur vesilesi olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda oluşan atmosfer bile Türkiye'ye karşı, çok kıymetlidir. Biliyorsunuz, hepimiz aynı şeyden geçtik, Fransız kültür merkezine gidip Fransızca öğrendim ben. Niye öğrendim? Büyük bir çoğunluğu, oluşan algıdan ve bir nevi, aslında, Fransız kültürünün oluşturduğu toplumdaki ilgi ve özentiden kaynaklanıyordu. Olumlu ya da olumsuz, bunlar güzel şeyler, bunları desteklemek gerektiğini düşünüyorum. Ben, inşallah, bu vakıfların daha güzel işlere imza atacağını düşünüyorum. Bunu söylemek istemişim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çamlı, buyurun.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Başkanım, ben de teşekkür ediyorum.

İlgili maddeyle Yunus Emre Vakfı bağlamında, Maarif Vakfıyla ilgili muhalefet üyelerimizin muhalefet şerhlerini dinledik ve şunu tespit ediyoruz ki: Geleneksel fikir ayrılığının bir yansıması bu, şu maddedeki. Kadim bir ayrılık yani. İfadelere bakın “Cumhurbaşkanının vesayetine verilmesi...” “İktidarın güdümüne verilmesi...” “Yunus Emre Vakfının yöneticilerinin seviyesi, kültürel anlayışları...” Filistin’deki söylemiş de Roma’daki böylesi. Ben bu, kayıtlara düşsün diye söz aldım. Bu yaklaşım, milletten hiçbir zaman vize almamış, her zaman terslenmiş bir yaklaşım. Milletten vize almış ve onaylanmış yaklaşım da iktidardadır, faaliyetlerini yürütüyor. Vakıf yöneticilerimiz burada, bir şey düzenleseler de şu Yunus Emre Vakfının faaliyetlerini arkadaşlarımız gidip yakından görseler, anlasalar, dinleseler. Üzülüyoruz yani bu tip ifadelerle. Cumhurbaşkanı kim? Bu milletin, iradenin yansıması değil mi? İktidar kim? Bu milletin yansıması değil mi? Kim yönetecek yani kim idare edecek burayı? Nasıl idare edilecek? Tabii, kadim düşünce ayrılıklarını maalesef burada yaşıyoruz. Ben de bir şerh düşmek için söz almış oldum. İflah olmaz yani bu yönetim, bu zihniyet iflah olmaz.

Teşekkür ediyorum.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Yunus Emre Vakfı konusunda Sayın Yunus Emre’nin söz almayacak olmasından endişe duyuyordum.

Buyurun.

YUNUS EMRE (İstanbul) – İki şey söyleyeceğim. Aslında ilk söyleyeceğimin önemli bir kısmını siz söylemiş buldunuz, o bakımdan çok teşekkür ederim.

Şöyle ki: Gerçekten, Meclisin saygınlığı, Meclisin önemi çok sık gündeme getirdiğimiz bir hadise. O bakımdan açıklamanızı çok kıymetli buldum ve Sayın Enstitü Başkanının böylesine önemli toplantıya TV canlı yayınına mazeret göstererek katılmamasını çok yadırgadım. Şimdi baktım toplantı sürerken, TV canlı yayınının saat 13.00’te ve TRT Avaz televizyonunda olduğunu gördüm. Şimdi, bizim toplantımız 11.00’de başlıyor yani Sayın Başkan çok nazik bir insan, gerekli zamanlarda anlaşmaların, sözleşmelerin yerlerini burada müzakere ederek de değiştirebiliyor yani benim görebildiğim kadarıyla. Ayrıca, TRT Avaz televizyonu takdir edersiniz ki ülkemizin bir televizyonu, yayın saati de değiştirilebilirdi. Bu da bir ihtimal olarak masada bulunuyor. Özellikle bu şartlar altında gördüğümüz durum, Sayın Başkanın Komisyona gelmemeyi tercih ettiği yani bu mazeretinin çok geçerli bir mazeret olarak bulunmadığı ortadadır. Bu iki sebeple yani yayın sebebiyle, açık ama hatırlatmak istiyorum.

Şimdi, diğer taraftan, meselenin özünü ilgili konuda yani bizim muhalefet şerhimizin kapsamının daha iyi anlaşılabilmesi için de birkaç cümleyi belirtmek isterim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, Türk milleti, Türk dili dediğimiz zaman burada takdir edersiniz ki partilerüstü bir şeyden bahsediyoruz, aramızdaki ayrılıkların, farklılıkların üstünde bir şeyden bahsediyoruz ve buradaki çalışma alanlarının öyle oluşturulması gerekir ki kültüre, topluma, tarihe ilişkin bakışlarımız arasındaki farklılığın da bu türden yapılanmalar içerisinde temsil edilmesi gerekir. Yani “millet” dediğimiz hadise, tamam, bugünle ilgili de bir şeydir bir yanıyla ama dünle ilgili bir şeydir diğer taraftan ve dünle ilgili, tarihimizle ilgili aramızda farklı fikirlerin bulunması kötü bir şey de değildir ayrıca, dünyanın her tarafında da bu böyledir. Yani çoğunluk olmak önemlidir ancak çoğunluk, günün sonunda bir anlaşmazlık varken başvuru son çaredir. O yanıyla da esas olarak bana sorarsanız daha değerli olan, tartışmaktır, uzlaşmaktır, ortak bir platformda beraber karar alabilmektir, çoğunluğa

başvurmak son çaredir. Anlaşmazlık durumunda kavga etmemek için, çatışmamak için herkesin meşru göreceği bir tercih olarak çoğunluğa başvurursunuz ama işin temelinde uzlaşmak, anlaşmak, ortaklık kurmak gerekir. Farklılıklarınızı da böyle korursunuz yani bir kesimin bir oylamada farklı oy veriyor olması, onun yok olduğu anlamına gelmez, bu tartışmalar içerisinde var olduğunu göstermek için farklı oy veriyordur. Kültürle ilgili konuşmalarda da bizim hepimizin olanı, bugün çoğunlukta bulunanın değil, koruyan, geliştiren bir kuruluş olmasını istediğimiz için biz bu itirazımızı yapıyoruz ve “hepimiz” diye bir şeyi inşa etmek de bu yoldan geçer. Diğer türlü, takdir edersiniz ki “biz” tanımını sadece size oy verenlerle sınırlı düşünmek şeklindedir.

Bir diğer hadise, iktidarın ve çoğunluğun, lütfen, geçici bir şey olduğunu unutmayalım. Yani “millet” dediğiniz şey, tarihle ilgilidir, bugünle ilgilidir ama iktidar geçici bir şeydir arkadaşlar, çoğunluk da geçici bir şeydir, bir günde değişir yani bir partinin çoğunluğu bir günde değişir, bir olay meydana gelir, bir erken seçim olur, bir siyasi altüst oluş meydana gelir yani bunun tarihimizde onlarca örneği vardır. Yani bunu, çoğunlukta bulunmayı, seçimin birinci turunda yüzde 51-52 oy almayı bu çerçevede içerisinde bence düşünmeliyiz.

Özetle, son olarak, çoğunluğun, iktidarın değişen bir şey olduğunu, geçici bir şey olduğunu ama ulusal kültürün, ulusal dilin hepimizle ilgili olduğunu ve kalıcı olduğunu hatırlatmak isterim.

İlk bölümde söylediğim, Sayın Başkanın da çok haklı olarak gündeme getirdiği, Sayın Enstitü Başkanının Komisyonumuza karşı bu tutumunun da aslında bu yaptığımız itirazların ne kadar haklı olduğunu ispat ettiğini de yine kayıtlara geçirmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şahin, buyurun.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Normalde söz almayacaktım ama Yunus Emre ve Maarif konusu açılınca, dozu kaçmış eleştirileri de duyunca açıkçası söz alma gereği duydum.

Şöyle bir tenakuzu dile getirmek istiyorum: Keşke bu ülkede Robert Kolejinden, Amerikan Kolejinden, Fransız kolejlerinden mezun olmaktan duyduğumuz gururu, Yunus Emre’den ve Maarif Vakfından da duyabileseydik. Bunlar eş değer yurt dışındaki temsilcilerimiz. Üzüldüm açıkçası. Hani, bunun Tunus’ta eleştirilmesini anlarım, yabancılar tarafından eleştirilmesini anlarım ama kendi ülkemizi insanları tarafından eleştirilmesini anlayamadım açıkçası.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Canbey, buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tunus’a birlikte gittik, sizin Başkanlığınızda son derece de verimli görüşmeler gerçekleştirdik, gerçekten çok zengindi. Bunun için hassaten teşekkür ediyorum. Ama orada hiçbir görüşmemizde ne Yunus Emre Enstitüsü ne de Maarif Vakfıyla ilgili herhangi bir görüşme dile getirilmedi. Ben de bunu ifade etmek istiyorum. Hocam herhâlde özel kulislerde bu bilgileri elde etti.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sezgin, siz tekrar söz istediniz mi?

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, burada ifade edilen görüşler hakkında, millettten vize alıp almama konusunda, vizeyi buradaki üyeler vermeyecek. “Bu zihniyet iflah olmaz.” gibi ifadeleri de tamamen reddediyorum. Biz deneyimlerimizi, demokratik ülkelerdeki benzer örneklere yani demokratik ülkelerde milli kültürü ve dili evrensel ölçekte yaymaya yönelik benzer kurumlara istinaden bu eleştirileri sıraladık ve enstitünün, kurumun daha iyiye gitmesi, daha etkin olması temennisiyle bunları ifade ettik. Ve bir daha söylüyorum: Evet, Roma, Moskova, Ramallah, Tunus tıpatıp aynı, benzer kodlarla yönetilemez.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Koç, buyurun.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Tekrar söz aldığım için özür dilerim Sayın Başkan.

Ben de teşekkür ediyorum.

Bir açıklık getireyim. Tunus’la ilgili sözlerim arkadaşlarımız tarafından; şeyde bulunan, geziye katılan arkadaşlarımız tarafından yorumlandı. Açıklık şu: Yunus Emre Vakfını ya da Maarif Vakfını hedef alarak bir şey söylemedim. Ben sadece, bu ve benzer kuruluşlar aracılığıyla mevcut siyasi iktidarın kendi çizgisindeki siyasi görüşleri orada çok etkin kılmasının oranın iç siyasetinde yarattığı rahatsızlığın ülkemizin aleyhine kullanıldığını ifade etmek istedim yoksa ne Maarif Vakfıyla ilgili ne Yunus Emre Vakfıyla ilgili bir özel adres çıkartmadım, onu özellikle ifade edeyim. Bunu kendi aramızda da değerlendirmiştik bazı konuşmalarda.

Şimdi, Yunus Emre Vakfının amacı, Türk kültürü ve dili; burada hiç birimizin itirazı yok. Keşke çok daha yaygın olsa, keşke -demin de ifade ettiğim gibi- Türk dili, kullanılabilen diller arasında yerini alsa, bir sürü uluslararası organizasyonda geçer akçe olsa. Türk kültürü, aynı şekilde, bütün boyutlarıyla, tarihsel derinliğiyle, perspektifiyle bütün dünyaya tanıtılabilse; keşke, bunların hiçbirine itirazımız yok. Ben sadece, Sayın Sezgin’in de söylediği gibi, buldukları ülkede yaratabilecekleri algının ülkemiz aleyhine de doğurabileceği sonuçların, Tunus benzerinden çıkararak altını çizmeye çalıştım; bunu ifade edeyim, bir yanlış anlaşılmaya mahal vermek istemiyorum.

Son bir nokta Sayın Başkanım, sizin hoşgörünüze sığınarak bunu ifade etmek istiyorum: Dışişleri Komisyonu, Meclisteki diğer ihtisas komisyonlarından farklı bir komisyon. Kuruluşundan beri buradaki tartışmaların düzeyi diğer ihtisas komisyonlarında olan günlük politikaların, iç politikaların tartışılma şiddetinin, tartışılma şeklinin dışında bir Komisyon, gelenekleri olan bir Komisyon; sizin Başkanlığınız döneminde de bu en üst şekilde sürdürülüyor, bir kere daha teşekkür ediyorum. Yani burada bu seviyeyi hepimizin koruması gerekiyor. Yani diğer günlük politika jargonunun, dilinin burada ifade edilmesi hoş değildir, bunu ifade etmek istiyorum. Biz eleştirilerimizi, tespitlerimizi olabilecek en nazik cümlelerle, en diplomatik şekilde ifade ederken karşılığında farklı bir jargonla değerlendirme bulması hoş değil; bu Komisyonun ve demin çerçevesini çizdiğim, sizin Başkanlığınızda çalışan bu Komisyonun işleyişi ve geleneği bakımından da uygun değil, bunu da hatırlatmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Ben de 2’nci kez söz almak zorunda kaldığım için özür diliyorum.

Sayın Koç benim dile getireceğim şeyleri aynen, gayet kıvrak bir diplomatik söylemle dile getirdiler ancak şunu ifade etmek isterim: Muhalefet şerhimizi okudum, muhalefet şerhimize muhalefeti de not ettim. Muhalefet şerhimiz dikkatle okunduğu takdirde, Yunus Emre Vakfına veya Yunus Emre Enstitülerine ya da bu vesileyle kurulacak olan kültür merkezlerine karşı bir ifade yoktur

burada; yapısına ve belli bir zihniyetin idaresi altında ve onun tahakkümü altında yönetilmesine ve bu yapılanmaya karşı bir tutum vardır. Onun için, Yunus Emre Vakfına ya da Yunus Emre Enstitülerine karşı bir saygısızlık şeklinde yorumlanmış olmasını da yadırgadığımı ifade etmek isterim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Çok teşekkür ederim.

Bildiğim kadarıyla, Yunus Emre Enstitüsünün hukuki yapısının değişimine ilişkin birtakım çalışmalar başlatıldı. Arzu ederseniz, bu konudaki ayrıntıları Enstitü temsilcimizden alalım çünkü ben de son gelişmelere vâkıf değilim. Ama başlangıçta bazı Komisyon üyelerimizce dile getirilen danışma kurulu, yönetim kurulu, mütevelli heyetiyle ilgili birtakım çalışmalar yapıldığını biliyoruz. Bizde şu anda son şekli yok ama belki kurumdan daha ayrıntılı bilgi alabiliriz. Sonuçta, bu kültür merkezleri bizim, yurt dışında kullanmamız gereken önemli bir araç. Sonuçta, Meclisimizin görev tanımını etkileyeceği ve aslında hepimizin, ülkemizin ortak çıkarlarına yansiyacak şekilde bu enstitülerin, merkezlerin yurt dışında çalışması önemli dolayısıyla bu konudaki çalışmalara bence tüm kesimlerin katkıda bulunması lazım. Belki bu eleştirilerde haklılık payı varsa bunların ortak bir paydada çözümlenmesi ve gerçekten hepimizin sahip çıkacağı enstitüler şeklinde bunların faaliyet göstermesi önemli. Çünkü bu enstitülerin, sonuçta, buldukları ülkelerde büyükelçiliklerimizle, başkonsolosluklarımızla da yakın çalışma ortamı içinde olmaları gerekiyor; aynı ülkenin ortak dış politikasını, ortak kültür politikasını yürütecek kurumlar olarak çalışması gerekiyor diyor ve Sayın Başkan izin verirse, belki, yasal çalışmalar konusunda kurumdan bilgi alınabilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yani doğrusu, Yunus Emre Enstitüsü Başkanı burada olmadığı için daha alt düzeyde bir ifadeye izin vermek istemiyorum. Siz, onun adına konuşursanız memnun olurum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Yunus Emre Enstitüsünün hukuki yöndeki çalışmalarına ilişkin olarak bizde şu anda bir bilgi yok dolayısıyla aktardığımdan daha fazla bir bilgi aktarmam, maalesef, mümkün değil ama arzu ederseniz yazılı olarak biz Komisyona bilgi iletelim.

BAŞKAN – O zaman, Yunus Emre Enstitüsü burada ifade edilen hususlara yazılı olarak cevap verirse Komisyonumuza...

YUNUS EMRE (İstanbul) – Ancak, Sayın Başkanım, bu yazılı ifadeleri okumadan oy vermek doğru olmayacaktır. Arzu ederseniz, bunu bir dahaki toplantıda müzakere edelim.

BAŞKAN – Muhalefet şerhiniz var zaten.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Var ama diğer üyelerin de bilgileneceği bakımından sanki okuduktan sonra vermek daha doğru olur.

BAŞKAN – Yani, oylamaya sunduğumda zaten kararınız tecelli edecek, o nedenle oylamaya sunacağım.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Yani bir sonraki toplantıya bırakılabilir Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yani bu anlaşma bakımından görüştük, muhalefet şerhleri izhar edildi, arkadaşların değişik görüşleri de belirtildi. Ama muhalefet şerhi de koyacağımıza göre, ben oylamaya geçeceğim. Yunus Emre Enstitüsünün cevaplarını da yazılı olarak alacağız; onları ayrıca belki başka bir toplantıda değerlendirebiliriz.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Evet ancak kurumun yapısındaki değişiklikler konusunda doğru bilgilendirilmeden... Değil mi? Yani, Sayın Çeviköz de...

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sizin duyarlılığınızı büyük bir takdirle karşılıyorum Sayın Başkan; bu duyarlılık, hakikaten, Dışişleri Komisyonu Başkanı olarak sizin göstermeniz dolayısıyla bütün üyeler tarafından da paylaşıldı, herkes de bunu dile getirdi, bu fevkalade önemli. Bizim muhalefet şerhimiz de aslında kurumun hukuki yapısıyla ilgili dolayısıyla mademki kurumun hukuki yapısıyla ilgili bir değişiklik ve bir çalışma var; ben bunu sizin takdirinize sunuyorum; usulen, tabii, bilmiyorum bu ne kadar mümkündür ama hem Başkanın burada bulunmaması hem kurumun kendisini yeterince ifade edememesi hem de bizim muhalefet şerhimizle ilgili konularda bir yasal çalışma olduğu şeklinde bazı söylentilerin burada gündeme getirilmiş olması nedeniyle acaba... Çünkü sadece bu maddede değil, bir sonraki maddede de bir Yunus Emre Enstitüsü söz konusudur. Bu Yunus Emre Enstitüsü...

BAŞKAN – Bir sonraki maddeyi gündeme almayacağım.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – İşte, ben onu soracaktım “Acaba bu 2 maddeyi de ertelemeyi düşünür müsünüz bir sonraki Dışişleri Komisyonu toplantısına?” diye. Sizin takdirinize sunmak istedim.

BAŞKAN – Şöyle düşünüyorum: Bu görüşüldü artık ve tutanağa geçecek şekilde hem lehte hem aleyhte hem Yunus Emre Enstitüsünün yapısıyla ilgili muhalefet şerhleri okunarak bu toplantıda yeterince görüş ifade edildi. Tabii, burada biz onayladıktan veyahut onaylamadıktan sonra, onaylarsak şayet Genel Kurula gidecek bu dolayısıyla Genel Kurul aşamasında o bilgiler sizlere ulaşmış olacak, orada değerlendirirsiniz diye düşünüyorum ama bu kadar görüşme yapıldıktan sonra bu konuyu gündeme almamayı da doğru bulmuyorum. Oylama göre tabii Komisyonumuzun kararı tecelli edecektir ancak 10’uncu maddede yer alan anlaşmayı eğer Yunus Emre Enstitüsü Başkanı teşrif etmezse gündeme almamayı düşünüyorum.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Sayın Başkan, söz alabilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Tabii ki Sayın Komisyonumuzun takdirinde ancak şu konuyu sayın üyelerin dikkatine getirmek isterim: Tunus tarafında onay süreci 23 Ağustos 2018 tarihinde tamamlandı, Kazakistan’da ise tamamlanmadı henüz. Yani belki bu bilgiyi de değerlendirme açısından...

BAŞKAN – Yani daha 3 anlaşmamız var, başkan gelirse alırız gündeme.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Tamam.

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul edilmiştir.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – “Etmeyenler...” demediniz.

BAŞKAN – Siz “Kabul edenler...”e el kaldırıncı ben şaşırırım.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Hemen arkasından “Etmeyenler...”e kaldıracaktım.

BAŞKAN – Siz “Etmeyenler...”e mi? Peki, “Kabul edenler...”i tekrar alıyorum.

Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA KÜLTÜR MERKEZLERİNİN KURULUŞU, İŞLEYİŞİ VE FAALİYETLERİ HAKKINDA ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 13 Eylül 2018 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1411) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan ve İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı’nın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 21 Şubat Perşembe günü saat 14.00’e kadar muhalefet şerhlerini iletmelerini istirham ediyorum.

Yunus Emre Enstitüsünün de Komisyon üyelerimize dağıtılmak üzere vereceği yazılı bilgileri, muhalefet şerhleri için koyduğumuz zaman öncesinde ulaştırmasını rica ediyorum. Bu şekilde bu bilgiler alınarak muhalefet şerhi verip vermeme veyahut da şekillendirme imkânı ortaya çıkacaktır.

Teşekkür ediyorum.

Gündemin 8’inci maddesine geçiyoruz.

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesi’nin Gazze’de Ortak İşletilmesi ve Devri ile Filistin Vatandaşlarının Tıpta Uzmanlık Eğitimini Türkiye’de Almasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1456)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesi’nin Gazze’de Ortak İşletilmesi ve Devri ile Filistin Vatandaşlarının Tıpta Uzmanlık Eğitimini Türkiye’de Almasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi.

(2/1456) esas numaralı Kanun Teklifi 14 Aralık 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 19 Aralık 2018 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Sayın Başkan, değerli üyeler; ülkemiz, Filistin devletine uluslararası alanda verdiği desteğin yanı sıra, bu ülkeyle ikili ilişkilerini her alanda geliştirmeye özel önem göstermektedir. 2011 yılında inşası başlayan Filistin’in en büyük ve en modern eğitim araştırma hastanesi unvanına sahip 1 milyon 850 bin Gazzeli kardeşimize hizmet vermesi beklenen Gazze Türkiye-Filistin Dostluk Hastanesinin inşaatı 2015 yılında, donanımıyla 2017 yılı Eylül ayında tamamlanmıştır. Projesi TİKA tarafından üstlenilen, 180 yataklı ve 34.800 metrekare kapalı alana sahip hastanenin inşası için yaklaşık 66 milyon dolar, donanımı için yaklaşık 9,5 milyon dolar harcanmıştır. Hastanenin yıllık toplam işletme maliyetininin 14 milyon dolar olması öngörülmektedir. İşletmeye ilişkin protokol 30 Mayıs 2018 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır. Protokolün Filistin tarafındaki onay süreci 12 Haziran 2018 tarihinde sonuçlanmıştır. Türkiye-Filistin Dostluk Hastanesi, ülkemizin Filistin halkına yönelik desteğinin en somut göstergelerinden biridir. Protokolün önümüzdeki onay sürecinin tamamlanmasıyla hastanenin faaliyetlerine tam anlamıyla başlayabilmesi için önemli bir adım atılmış olacaktır.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Sağlık Bakanlığımız temsilcisi Sayın Genel Müdür Selami Kılıç, buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ SELAMİ KILIÇ – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; öncelikle şahsım ve kurumum adına hepinize saygılarımı sunuyorum.

Sayın Dışişleri Bakan Yardımcımız gerekli özet izahatı yaptı, yeterli izahatı. Ben sadece bugün bana ulaşan bir bilgiyi arz etmek istiyorum. 30 Mart 2018’de başlayan büyük dönüş yürüyüşü kapsamında 260 Gazzeli kardeşimizin şehit olduğu ve bu zamana kadar da 27 bin yaralı olduğu bilgisi bugün tarafıma ulaştı. Zaten 30 Mart 2018 tarihinden önce de ambargodan dolayı Gazze’de sağlık hizmetleri çok büyük sıkıntılarla sürdürülebiliyordu. Şu anda gerek elektrik kesintilerinin çok artmış olması, ilaç, tıbbi cihaz ve tıbbi sarf alanındaki eksikliklerden dolayı da Gazze’deki sağlık hizmetleri şu an itibarıyla durma noktasına gelmiştir. Ortak işletmeyi planladığımız bu dostluk hastanesiyle ülkemizin gelişimci ve insani dış politikasına uyumlu olarak sağlık reformu tecrübemizin de aktarımı yoluyla sistem transferini de gerçekleştirmek istiyoruz.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen sayın üyemiz var mı?

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Ben istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Koç, buyurun.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, tekrar bir siyasi demagoji yaşanmaması için girişi şu şekilde kurmak istiyorum. Filistin sorunu bizim millî sorunlarımızdan bir tanesidir. Filistin halkına Türkiye Cumhuriyeti’nin her alanda yapacağı her türlü katkı her türlü siyasi iç değerlendirmenin üstündedir. Yapabileceğinin çok daha üstünde katkı sunabileceği tüm alanlar araştırılmalı ve İsrail’in Vandal devlet yönetimiyle eziyet çeken Filistinli kardeşlerimizin bir nebze de olsa rahatlatılması için Türkiye her alanda üstüne düşeni yapmalıdır, bu konuda en ufak bir tereddüt yok. Bunların altını şunun için çiziyorum: Daha sonra söylediklerim -daha önceki konuda olduğu gibi- demagojik birtakım tartışma noktalarına çekilmesin diye bir ön girizgâh olarak bunları müsaadenizle ifade ediyorum.

Bu çerçevede, Gazze’de açılması planlanan Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesi üç yıl süreyle Türkiye ve Filistin tarafından ortak yönetilecek, sonrasında yönetim Filistin’e devredilecek, bu öngörülmüyor. Ama hepimiz biliyoruz, Filistin’de bir reel politik durum var. Batı Şeria yani Ramallah ve bir de Gazze merkezde olmak üzere çift başlı bir siyasi yapılanma söz konusu Filistin’de. Gazze’deki hastanenin inşaatı konusunda Türkiye’nin Gazze’de siyasi yönetimde ağırlığı olan Hamas’la herhâlde bir ilişki geliştirmesi gerekli olacaktır; olacak mıdır, olmayacak mıdır, sorulardan bir tanesi bu.

Protokolün 1’inci maddesi uyarınca bu protokolle Türkiye’de uygulanan Sağlıkta Dönüşüm Programı’nın uygun taraflarının Filistin’e aktarılması amaçlanmaktadır. İşin reklam, promosyon, iç siyasetteki sağlık konusunun değerlendirilmesinin dışına çıkıyorum, bir hekim olarak da kendi görüşümle bağdaşık bir değerlendirme yapabilirim. Türkiye’de sağlık hizmetleri baştan sunulduğu gibi, maalesef tarım politikası gibi çok başarılı gitmemekte yani iyi bir örnek oluşturmamakta. Bunun karşısını savunabilirsiniz, gayet doğaldır, o politikayı uyguladınız ama sonuçları önümüzdeki dönemde şehir hastanesi uygulamalarıyla beraber ciddi sıkıntılara yol açacak hem ekonomik boyutta hem sağlık hizmeti sunanlar bakımından hem sağlık hizmeti alanlar bakımından ciddi sıkıntılar yaratacaktır. Nasıl bir tecrübeyi aktaracağız, bunun hangi boyutunu aktaracağız? Yani bu tikanıklıkları mı aktaracağız tecrübe olarak Sağlıkta Dönüşüm Programı’nda? Yani sağlığın ticarileşmesini mi aktaracağız? Sağlık ve eğitim Türkiye’de ticarileşmiştir. Artık ne kadar katkı payı sunarsanız çocuğunuza o kadar iyi eğitim alabilirsiniz, ne kadar katkı payı sunarsanız sağlık hizmetini de o kadar kaliteli ve daha üst düzeyden alabilirsiniz. Bu ayrı bir konu.

Türk tarafı hastanenin üç yıl ortak işletilmesi için 42 milyon dolar verecek, bu taahhüt altına alınmış madde 7’de. Filistin tarafının bu konuda bir taahhüdü anlaşmada yer almamakta, bunu göremiyoruz, bununla ilgili bir açıklama yapabilir misiniz?

“Personelin sorumluluğu” başlıklı 9’uncu maddede yer alan ifade oldukça düşündürücü, bunu bütün Komisyon üyesi arkadaşlarımla dikkatine sunmak istiyorum ve burada demin girizgâh yaptığım için, o hassasiyetlerimi vurguladığım için lütfen bir iç, başka tartışma boyutuna getirilmesin ama çok düşündürücü bir nokta burası.

Bakın, Gazze şeridi Hamas’ın kontrolünde ve siyasi etkinliğinde. Söz konusu hastanede çalışan Türk vatandaşları Hamas yönetimiyle bir ihtilaf yaşarlarsa hangi mevzuata tabi olacaklar? Yani “Filistin tarafı, Türkiye’den görevlendirilen personel ve yakınlarının tutuklanması hâlinde Türk tarafını derhâl durumdan haberdar edecektir.” cümlesi var. Bu cümleyi bir daha okuyorum: “Filistin tarafı, Türkiye’den görevlendirilen personel ve yakınlarının tutuklanması hâlinde Türk tarafını derhâl durumdan haberdar edecektir.” Yani Hamas yönetimiyle bir sıkıntı oldu, dediğim gibi sağlık personeli veya yakınları tutuklandı. Acaba merkezî Filistin yönetimi bu ihtilafı çözme konusunda ne kadar etkili olacaktır? Belirtilen, çizilen, dercedilen cümle çerçevesinde bu soruyu soruyorum. Onun için bu hastanenin inşaatı konusunda Hamas’la ilişkilerin akıbetinin belirsizliği ve diğer sorunlar bakımından da Filistin halkına Türkiye’nin her boyuttaki katkısının tartışmasız olduğunun altını bir daha çizerek bu sorunların da gündemde değerlendirilmesinin uygun olacağını düşünüyorum.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Çok teşekkür ederim.

Sayın Koç’un, tabii, gündeme getirdiği konular bizim de yakından takip ettiğimiz, bizim de endişe duyduğumuz konular ama maalesef, biliyorsunuz, bu coğrafyada, gerek Irak’ta gerek Suriye’de gerek diğer ülkelerde ülkedeki iç siyasi dinamiklerin karmaşıklığı ve kayganlığı, her zaman o bölgede gerek

ülkemin gerek firmalarımızın iş yapmasını zorlaştırıyor. Dolayısıyla biz, burada bu siyasi akımın ağırlığı var diyerek bunları bahane gösterirsek hiçbir şey yapamayız ama sonuçta şöyle olumlu bir gelişmeyi de dikkate almak durumundayız: Biliyorsunuz, Ekim 2017’de Kahire’de Hamas ve Fatah anlaşılabilir ve şu andaki hükümet –yani belki adına koalisyon demek doğru mu bilmiyorum ama- bir koalisyon hükümeti yani Hamas ve Fatah’tan oluşuyor, İçişleri Bakanı Hamas’tan. Dolayısıyla Hamas bizim ilişki içinde olduğumuz, sadece bizim değil, başka ülkelerin de ilişki içinde olduğu bir yapı. Sonuçta bizim ilişkimiz Filistin devletiyle. Şu anda Filistin devletinin içinde Hamas da var. Dolayısıyla bizim yapmamız gereken, muhtemelen bu Hamas-Fatah birlikteliğini korumak ve bu iki yapıyı da daha demokratik, daha güçlü, daha istikrarlı bir Filistin oluşturmaya yönelik olarak teşvik etmek. Bunu yapmaktan başka çaremiz yok ancak arazideki olumsuzlukları dikkate alırsak biz hiçbir şey yapamayız yani Afganistan’da da yapamayız, Irak’ta da yapamayız, Filistin’de de yapamayız. Dolayısıyla bazı riskleri de almak zorundayız. Sonuçta, giriş konuşmamda da söylediğim gibi, 1 milyon 850 bin Gazzeliye hizmet sunacak bir hastane ve bölgedeki en ciddi hastane. Sadece hizmet sunmayacak, aynı zamanda Filistinli doktorların yetişmesine de katkıda bulunacak. Burası bir araştırma hastanesi. Ayrıca oradan gelecek genç doktorlar veya tıp okuyacak öğrenciler ülkemizde de eğitilecek. Biz dolayısıyla bu projenin sürdürülebilir olmasına da önem veriyoruz.

Bizim aktaracağımız birikimler... Yani tabii ki bu iç siyaset konusuna girmek söz konusu olamaz ama sağlık konusunda ülkemizin dünyada geldiği yeri de takdir etmemiz lazım. Belli aksayan yönler olabilir, eleştirilebilir, farklı siyasi partilerimizin değerlendirmeleri olabilir ama sonuçta geldiğimiz bir nokta var, artık biz dünyadan da müşteri çekiyoruz. Başka ülkelerde, gerek özel sektörün gerek devletin açmış olduğu hastaneler de var. Bu konudaki deneyimlerimizi de bence çok küçümsemememiz gerektiğini düşünüyorum. Sonuçta, bir kez daha altını vurgulamak istiyorum, bizim ilişkimiz Filistin Hükümetiyle, Filistin Devleti’yle. Tabii ki bunu oluşturan siyasi partiler var ama bizim amacımız gerek Hamas gerek Fatah’ın veya gerek diğer siyasi akımların istikrarlı, demokratik bir Filistin yönünde ilerlemesi ve bu ülkede istikrar güçlendikçe de bizim sadece sağlık alanında değil, diğer alanda da yatırımlarımız olacaktır.

Filistin tarafının taahhüdü nedir? Şu anda, tabii, Filistin’den maddi bir taahhütte bulunmasını bekleyemeyiz. Gerçekten, ticaret rakamlarımız da onu gösteriyor. Filistin’den bize gelen ihracat çok sınırlı, ülkenin ekonomik koşulları ortada. Biz sadece sağlık kanalıyla değil, yine Birleşmiş Milletler kanalı veya başka kanallarla Filistin’e yardımda bulunuyoruz. Şu ana kadar yapmış olduğumuz yardım da yaklaşık 500 milyon dolara ulaştı toplamda. Dolayısıyla maddi katkı şu anda Filistin’den bekleyemeyiz diye düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Tabii, konu Filistin olduğu zaman bunun bir millî mesele olduğunu Sayın Koç dile getirdi.

Şunu Komisyon üyelerinin dikkatine getirmek, daha doğrusu hatırlatmak isterim: Biliyorsunuz, biz Filistin Devleti nezdinde Kudüs’teki Başkonsolosluğumuzla temsil ediliyoruz. Kudüs’teki Başkonsolosluğumuzda da yüksek düzeyli, büyükelçi unvanlı bir diplomatımız vardı ancak “Öfkeyle kalkan zararlar oturtur.” ya da “Keskin sirke küpüne zarardır.” gibi ifadeleri hatırlatacak bir davranış içindeyiz. Ne zaman İsrail’e kızsak hemen büyükelçimizi geri çekiyor, buradaki büyükelçiyi de geri gönderiyoruz fakat bazen bu büyükelçi çağırımları ve büyükelçi geri göndermeleri her zaman bizim istediğimiz sonuçları vermeyebiliyor. Bu defa, böyle bir davranış nedeniyle maalesef, Kudüs’teki başkonsolosumuz da İsrail makamları tarafından geri dönmesi ricasıyla geri çekildi. İstanbul’daki İsrail

başkonsolosu da aynı şekilde görevinden ayrıldı. Dolayısıyla bunu özellikle vurgulamak isterim. Sayın Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin de buna bir cevap vermesi gereğine hiç lüzum yok. Bunu sadece bizim Filistin nezdindeki temsilimizi de İsrail'e kızıp bir şekilde kendi kendimize, kendi ayağımıza ateş ederek düşük seviyeye düşürmüş olduğumuzu dikkate getirmek istedim, onun için söz aldım.

Çok teşekkür ederim.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Efendim, çok kısa bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Tabii Sayın Koç, buyurun.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Sayın Dışişleri Bakan Yardımcımızın sözlerine ufak bir şey getirmek istiyorum.

İsterseniz benim biraz daha, diplomasiden daha yakın olduğum tıp eğitimi konusunda ve Türkiye'deki tıp eğitiminin başarısı konusunda yani sağlık ticareti konusunda sizinle ayrıca tartışabiliriz. Yani böyle çok iddialı değerlendirmelerinizin uzmanlık alanınızla pek bağdaşmadı, onu hatırlatmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sakın ha hocam, sakın o konuyu açmayın. Sizinle kimse o konuda yarışa giremez.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Hayır hayır, ben Sayın Büyükelçime söyledim.

BAŞKAN – Hayır, Sayın Bakan Yardımcısını kollamak görevim de var Başkan olarak. Sizinle tıp konusundaki bir tartışmaya girmemesini...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Ben zaten girmedim.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Yok, girdiniz. İddialı konuştunuz, sizi aşan bir konu.

BAŞKAN – Yok yok. Ben koruma görevimi ifa ediyorum Sayın Hocam. Sayın Faruk Kaymakçı çok iyi bir diplomat ve bir Bakan Yardımcısıdır. Onu koruyorum.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE FİLİSTİN DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA FİLİSTİN-TÜRKİYE DOSTLUK HASTANESİ'NİN GAZZE'DE ORTAK İŞLETİLMESİ VE DEVRİ İLE FİLİSTİN VATANDAŞLARININ TIPTA UZMANLIK EĞİTİMİNİ TÜRKİYE'DE ALMASINA DAİR PROTOKOLÜN ONAYLANMASINI UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 30 Mayıs 2018 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Filistin-Türkiye Dostluk Hastanesi'nin Gazze'de Ortak İşletilmesi ve Devri ile Filistin Vatandaşlarının Tıpta Uzmanlık Eğitimi Türkiye'de Almasına Dair Protokol"ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3'ü okutuyorum.

MADDE 3- (I) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1456) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu'nun özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 21 Şubat Perşembe günü saat 14.00'e kadar muhalefet şerhlerini Komisyonumuza iletmesini istirham ediyorum.

Gündemin 9'uncu maddesine geçiyorum.

9.- Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın; Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi.

(2/1542) esas numaralı Kanun Teklifi 11 Ocak 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 16 Ocak 2019 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Teşekkür ederim.

25 Aralık 2014 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı çerçevesinde iki ülke halkları arasındaki dostane ilişkilerin güçlendirilmesinin yanı sıra su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilir kullanılmasında bilimsel, teknik ve hidrolojik şartlara göre su kaynaklarının mevcut durumunun ortak çalışmalarla tespit edilmesi, taşkınlardan ve kuraklıktan korunma maksatlı planlama ve projelendirme çalışmaları yapılması ve baraj işletmesine dair konuların ele alınacağı ve tecrübelerin aktarılacağı eğitim programlarının düzenlenmesi gibi konularda iş birliği yapılması öngörülmektedir.

Bildiğiniz gibi, Irak'la ilişkilerimizde su konusu özellikle son yıllarda çok sık gündeme gelmeye başladı. Ben de Bağdat'ta ve Basra'da görev yapmış bir diplomat olarak bu konunun niye gündemde olduğunu aslında sizlerle biraz daha paylaşmak istiyorum.

Bildiğiniz gibi, Irak 2010 yılından itibaren Türkiye'yle imzaladığı tüm anlaşmalarda suyla ilgili bir şeyler elde etmek istiyor ve aslında kendi kamuoylarını da bu konuda bağlamış durumdadır. Kapsamlı ekonomik anlaşmamız var ve yine, 2009 yılında imzalanan 49 anlaşma söz konusu Irak'la. Maalesef, bu anlaşmaların neredeyse hiçbiri Irak Meclisinden geçmedi ve siyasetçiler aslında bir hata yaptıklarını

da anladılar fakat kendi kamuoylarına da bir şey yapmış olma çabaları içerisinde. Dolayısıyla, bu mutabakat zaptıyla aslında Irak siyaseti, Irak Hükümeti kendi kamuoyuna “Biz su konusundaki haklarımızı Türkiye nezdinde arıyoruz, bu konuda bir anlaşma da imzaladık. Türkiye’nin de niyeti kötü değil.” bunu anlatmaya çalışıyor. Esasen, mutabakat zaptında geçmişte imzalanan anlaşma veya zabitların ötesinde yeni hiçbir unsur yok ama bu bizim için Irak’la özellikle su konusunda iş birliğimizi artırmaya yönelik, Irak’ın üzerindeki baskıyı almaya yönelik bir çalışma.

Ben Basra’da görev yaptığım sırada da şunu gördüm: Irak siyaseti çok kolaycı. Irak’ta mesela su ücretsiz dağıtılıyor. Dolayısıyla gerek tarımda gerek evlerde, sanayide çok ciddi bir israf var. Suyun büyük bir kısmı açıktan gidiyor. Ciddi hiçbir stratejileri, planları yok ama en kolaycı yaklaşım “Türkiye suyumuzu kesiyor, onun için su sorunumuz var.” yaklaşımı içerisinde. Dolayısıyla biz bu mutabakat zaptının yürürlüğe girmesiyle Irak’la ilişkilerimizi daha da normalleştirmeyi hedefliyoruz. Bunun amacı kabaca budur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sezgin, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan Yardımcısı her konuda olduğu gibi bu konuda da hem ayrıntılı hem tatmin edici bilgiler verdi, teşekkür ediyorum.

Belki bir merak saikiyle soruyorum: Evet, bizim Irak’la, hatta üçlü bazda, Suriye’yi de dâhil ederek daha önce yapmış olduğumuz birçok anlaşma var suyla bağlantılı. Bu mutabakat zaptında bunların hiçbirine atıfta bulunulmamış olmasının bir nedeni var mı? Çünkü daha önce yapılmış olan hiçbir metne atıf yok bu mutabakat zaptında.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Aslında bu mutabakat zaptı benim de Bağdat’ta görev yaptığım sırada imzalandı. Söylediğinizde haklısınız, biz aslında mevcut mutabakat zabitlerinde değişiklik yapılmasını önerdik fakat Iraklılar bir şekilde “Biz bunu değiştiremeyiz, yapamayız. Bizim için önemli olan, bir şey imzalayıp kamuoyuna ‘Türkiye’yle bir su anlaşması yaptık.’ mesajını vermek istiyoruz.” dediler, onun için hiçbir şey girmediler. Bu, diğer anlaşmaların yükümlülüğünün kalktığı anlamına da gelmiyor. Dolayısıyla tüm haklar korunuyor. Aslında bu mutabakat zaptında, söylediğim gibi, yeni hiçbir unsur yok; diğerlerindeki metinler aşağı yukarı aynen yazıldı. Bizim önerimiz aslında “Diğer, önce imzalanan mutabakat zabitlerini değiştirelim, güncelleştirelim.” idi ama böyle bir yaklaşımı tercih ettiler. Hatta anlaşmanın yazımıyla ilgili hatalar da oldu. Hatta şunu da söyleyebilirim: Iraklılar kurnazlık yapıp anlaşmanın Arapçasında kendi kamuoylarına vermek istedikleri kelimeleri kullanmak istediler. Örneğin “paylaşmak” kelimesini sokmaya çalıştılar veya...

BAŞKAN – Sayın Kaymakçı, tutanaklar herkese açık, biliyorsunuz, değil mi?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Evet.

Dolayısıyla bu tür girişimlerde bulundular ama bizim istediğimiz, bu anlaşmayla Irak’la ilişkilerimizin normalleşme sürecinin, gelişme sürecinin hızlandırılması. Bu, hem Türkiye’ye karşı Mecliste uygulanan yani olumsuz şeyin, anlaşmaların yürürlüğe konulma sürecinin de önünü açacak, bu açıdan önemli.

BAŞKAN – Tarım ve Orman Bakanlığımız bir şey ilave etmek istiyorsa söz vereyim.

DSİ GENEL MÜDÜRÜ MEVLÜT AYDIN – Efendim, önce bir tespit yapmak istiyorum. Zataliniz ve çok değerli üyeleri saygıyla selamlıyorum bu arada. Ülkemiz aslında su stresi yaşayan bir ülke. Malum olduğu üzere, kişi başına düşen su miktarı bin metreküpün altında olan ülkeleri su fakiri, bin metreküp ile 3 bin metreküp/yıl su düşen ülkeleri su stresi yaşayan ülkeler, kişi başına 3 bin metreküpün üzerinde su düşen ülkeleri ise su zengini ülkeler olarak değerlendiriyoruz. Ülkemizde de bu miktar 1.370 metreküp/yıl. Dolayısıyla biz, Türkiye Cumhuriyeti olarak su zengini bir ülke değiliz, su stresi altında yaşayan bir ülkeyiz.

Sayın Başkanım, bu tespitten sonra, Fırat ve Dicle suları ülkemizin sürdürülebilir gıda güvenliği açısından, Güneydoğu Anadolu Projesi’ndeki alanların sulanması için ve en önemlisi, sürdürülebilir enerji güvenliği açısından... Çünkü enerjinin yoğun olduğu saatlerde buradaki piki, Fırat Nehri üzerindeki hidroelektrik santrallerimizi hemen bir düğmeye basarak devreye aldığımız için bu piki kirabiliyoruz. Dolayısıyla Fırat ve Dicle ülkemiz için son derece önemli.

Bu tespitten sonra ikinci husus: Sayın Başkanım, suyun bol olmasından ziyade bir de suyun israf edilmeden, tasarruflu bir şekilde kullanılması. Burada şehirlerdeki içme sularında kayıp kaçak oranları, sulamada aşırı su kullanılmaması... Dolayısıyla, bu iş birliğinde, genel hatlarıyla, detaylara girilmemiş olan bu mutabakat zaptında sadece belki Irak’a istediği kadar su vermek değil -ki bu da tabii ki mümkün olmayabilir küresel iklim değişikliği sebebiyle yaşanan kuraklık sebebiyle- buraya bir “know-how”, buradaki su tasarrufunu sağlayıcı, bilgileri, teknolojiyi aktarmak da önemlidir diye düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Öncelikle ben de eskiden Bağdat’ta büyükelçi olarak görev yaptığım için Sayın Bakan Yardımcısına olan sempitim ve empatim sadece bir meslektaş olmanın ötesinde, bir de Bağdat kulübü üyesi olmaktan kaynaklanıyor; bunu vurgulamak isterim.

BAŞKAN – Bu kulübün bir üyesi de benim, biliyorsunuz.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Siz Bağdat’ta bulunmadınız ama.

BAŞKAN – Bulundum.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Ama büyükelçi olarak bulunmadınız.

BAŞKAN – Olsun, başkâiptim.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Peki, sizi ortak üye olarak kabul ediyoruz.

Sayın Bakan Yardımcısının söylediklerine aynen katılıyorum. Özellikle de Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünüzün ifadelerini büyük bir dikkatle dinledim, ona da katılıyorum. Türkiye su zengini bir ülke değil ancak güney komşularımız Irak ve Suriye, Türkiye’yi su zengini bir ülke zannediyorlar ve öyle algılıyorlar. Dolayısıyla bunu, bu iki ülkeye çok net bir şekilde anlatmamız gerekiyor.

Bir de baraj yapımını ve bizim barajlarımızı kendilerine su gitmesine bir engel olarak görüyorlar. Hâlbuki bu anlaşmanın da önemli unsurlarından bir tanesini aslında suyu israf etmemek ve su kullanımını öğrenmek şeklinde anlıyorum, nitekim Sayın Bakan Yardımcısının ifadelerinde de bunlar vardı. Hem Irak’ın hem Suriye’nin suyu mantıklı ve rasyonel bir şekilde kullanmayı öğrenmeye ihtiyacı vardır. Bu anlaşmanın da aslında buna faydası olacağını umuyorum.

Ancak tabii bazı konulara da dikkat çekmek gerektiği düşüncesindeyiz. Her ne kadar bu anlaşma Türkiye ile Irak arasında imzalanan bir anlaşma ise de 2 nehir var, Fırat ve Dicle Nehirleri ve Fırat ve Dicle Nehirlerinden yararlanan üçüncü bir ülke daha var, o da Suriye. Dolayısıyla anlaşmada bazı atıflar

var 3'üncü ülkeye, Suriye'ye. Örneğin 2'nci maddenin (a) fıkrasında şöyle bir ifade var, aynı maddenin (f) ve (h) fıkralarında da yine Suriye'yle eş güdüm vurgulanıyor: "Bütün bu hususlarla Suriye tarafıyla da eş güdüm ve iş birliği sağlanacaktır." Şimdi, bu, "Suriye tarafından" neyi anlıyoruz acaba? Çünkü sürekli olarak siyasi iktidar Şam yönetimini tanımadığını, Suriye tarafı olarak bir muhatap olmadığını, Suriye tarafıyla kastedilenin de bu şartlar altında ne olduğunun anlamadığını dikkatinize getirmek isterim. Türkiye, mademki Şam'daki Büyükelçiliği şu anda faaliyette değil, bu anlaşmayla kayıt altına alınan ve Suriye tarafıyla Fırat ve Dicle'nin sularının kullanımı konusunda eş güdüm ve iş birliğini sağlamayı öngören hususları hangi mekanizmalardan yararlanarak yapacaktır? Tabii, Suriye'yle diyalog konusunu sürekli olarak dile getiren bir parti olarak bunu özellikle öğrenmeyi arzu ediyorum çünkü Adana Mutabakatı'ndan söz edildiği zaman ki Adana Mutabakatı'nın tabii burada konuyla doğrudan ilgisi yok, o sadece terörle mücadele konusunda ortak bir çalışmayı zapta alan bir mutabakattır ancak bunlar dile getirildiğinde şu şekilde bir ifadeye bulunuldu: "İstihbarat örgütlerimiz arasında düşük diplomasi yapılmaktadır." dedi. Acaba su konusunda da mı istihbarat örgütleri birbirleriyle konuşacaklar ve suyu da mı istihbarat örgütleri yönetecekler, açıkçası bunu anlamak isterim.

Ayrıca, yine 2'nci maddede "Türkiye nehir sularını hakça ve makul biçimde Irak'a bırakacaktır." diye bir ifade yer alıyor. Bu "hakça ve makul biçimde"den kasıt nedir, bunu kim, nasıl ölçecektir? Bu "hakça ve makul" ifadesinin bir ölçüsü var mıdır?

Bir de Ilısu Barajı'nın durumunu da tabii bu konuda dikkate getirmek gerekir diye düşünüyorum. Dicle Nehri üzerinde inşa ettiğimiz ve su dolumuna da başladığımız Ilısu Barajı'nın durumu bu anlaşma çerçevesinde nasıl değerlendirilecek? Çünkü böyle bir ifade ya da Ilısu'yla ilgili bir atıf yok.

Burada, dediğim gibi, olumlu gördüğümüz hususu da vurgulamak isterim. Irak'taki sulama şebekelerinin, özellikle içme suyu şebekelerinin ve arıtma tesislerinin inşasına yönelik ihalelere Türk şirketlerinin davet edilmesi ve bunun bu anlaşmayla garanti altına alınması çok olumlu bir gelişme. Hem Sayın Bakan Yardımcısının hem de benim de orada büyükelçi olarak görev yaptığım dönemde hatırladığımız konular, Irak'ın bu konuda ciddi bir eğitime ihtiyaç duymasıdır. Bu vesileyle bu anlaşma sayesinde bunun da sağlanacak olması önemli. Bunları dile getirmek istedim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kaymakçı, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Teşekkürler.

Sayın Büyükelçi Çeviköz'ün hassasiyetlerini biz de Bakanlıkta ciddi bir şekilde değerlendirdik. Söylediğim gibi, önceki mutabakat zaıbtlarında da Türkiye, Irak, Suriye hep birlikte anıldı. Sizin de bildiğiniz gibi bizim yaklaşımımız "iki nehir tek havza" şeklinde. Bu anlaşmada "Suriye tarafı" veya "Suriye" ifadesinin yer alması, bizim mevcut Suriye rejimini tanıdığımız veya onlarla bir ilişkiye gireceğimiz anlamına gelmiyor. Biz Suriye'yi bir coğrafya olarak görüyoruz. Sonuçta Fırat Nehri, Suriye'den geçerek Irak'a ulaşıyor ve Suriye tarafının Irak tarafına verdiği bir söz var, Fırat suyunun yüzde 58'ini Irak tarafına bırakmakla sorumlu.

Aslında bu metinde "Suriye" ifadesinin yer almasının bizim açımızdan önemi şu: Biz zaman zaman hani Irak heyetine şunu da söyleyebiliyoruz: Bu konuyu üçlü görüşmemiz lazım diyerek en azından bazı konularda zaman kazanabiliyoruz veya bazı konuların birlikte çözülmesi gerektiğini vurguluyoruz. Sadece Türkiye ve Irak'ın ismi geçen bir anlaşma olsaydı o zaman Irak'la birçok konuda anlaşmazlık yaşayabilirdik çünkü bu işin... Yani iki nehrin tek su havzasında bölgemizin ve 3 ülkenin su sorununu aynı çatıda değerlendirmediklerimiz takdirde Irak doğrudan bizi muhatap alacaktı. Dolayısıyla

burada, mevcut rejimi tanıma veya ilişki kurma söz konusu değil. Bir de tabii bu anlaşma 2014 öncesi imzalanmış mutabakat zabıtlarını da kapsadığı için, o kültürle hazırlanmış bir şey. Dolayısıyla burada bir tanıma, ilişki kurma söz konusu değil, coğrafyanın zorunluluğu.

“Hakça ve makul su bırakma” bizim Bakanlığımızın, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün, su işlerinden sorumlu Bakanlığımızın her zaman kullandığı bir terminoloji. Bizim burada yapmak istemediğimiz şey şu: Özellikle Irak tarafı suyu paylaşmak ve belli bir miktarda suyu bizden almak istiyor. Keşke bizim kaynaklarımız zengin olsa da verebilsek ama bu mümkün değil. Dolayısıyla bizim burada kullandığımız “hakça ve makul düzeyde su bırakma” kavramı, coğrafyanın gerekleri, yağın yağmur, ülkelerin nüfusu, ülkelerin kuraklık oranları bunların hepsi dikkate alınarak belirlenecek bir şey. Bunun dışında da belirleyeceğimiz net bir rakam yok.

Ilısu Barajı dolun işlemlerini biz kısmen başlatmıştık, su tutmaya da başlamak üzereydik ama Irak tarafından gelen talep ve ısrar üzerine bunu erteleme kararı aldık ama Iraklılar da bunun gerekliliğini ve önemini anlamış durumda. Şu anda Iraklıların çabası, Ilısu ve Dicle’den Irak’a akacak su konusunda geçmişte Fırat üzerinde yapılan anlaşmaya benzer bir anlaşma yapıp belli bir miktar suyu almak, bunu arzu ediyorlar. Bildiğiniz gibi, Fırat üzerinden bizim yılda 500 metreküp/saniye su bırakma anlayışımız var. Tabii, bunun anlaşma olduğu da tartışmaya açık ama sonuçta biz ilke olarak yılda ortalama -on iki ay ortalaması olarak- 500 metreküp/saniyeyi bırakmayı makul ve hakça buluyoruz kendi açımızdan ve bunu coğrafyanın gerekleri olarak da görüyoruz, iyi komşuluğun gerekleri olarak da görüyoruz. Irak tarafı Ilısu konusunda biraz tedirgin, Ilısu’da su tutmanın Irak’ta sıkıntıya neden olacağını düşünüyor ama bu konuda da bir çalışma grubumuz var, birlikte oturup konuşuyoruz, makul düzeylerde su tutarak, uygun dönemlerde su tutarak, aslında gelecekte Ilısu Barajı’nın Irak’ın sürdürülebilir su ihtiyacının karşılanmasına da katkı sağlayacağını anlatmaya çalışıyoruz.

Bu vesileyle Sayın Büyükelçimizin de belirttiği gibi, son konu, biz aslında bu anlaşmayla Irak su sektörüne de firmalarımızı sokmayı arzu ediyoruz çünkü gerçekten yapılabilecek teknolojik çalışmalar var. Ben Basra’da iki yıl görev yapmış biri olarak, gerçekten suyun nasıl verimsiz kullanıldığını ve nasıl heba edildiğini gördüm. Dolayısıyla firmalarımız gerek tarımda sulama projelerinde gerek şehir şebekesine su dağıtımında önemli projelere girebilecek. Bu vesileyle bir de su koordinatörü belirledik, eski Bakanımız Sayın Veysel Eroğlu Başkanlığında bir çalışma grubu oluşturuldu ilgili bakanlık ve kuruluşlarımızın temsilcileriyle. Önümüzdeki dönemde bu alanda çalışmalar yürütülecek.

BAŞKAN – Sayın DSİ Genel Müdürünün ilave edeceği husus varsa buyurun.

DSİ GENEL MÜDÜRÜ MEVLÜT AYDIN - Sayın Başkanım, Sayın Bakanımız gayet detaylı açıklama yaptı.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Sayın Çeviköz, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Bakan Yardımcısının açıklamaları için çok teşekkür ediyorum. En azından dile getirdiğimiz hususlardaki duyarlılığın Dışişleri Bakanlığında mevcut olması ve tabii ki Dışişleri Bakanlığında mevcut olması dolayısıyla yönetimin de dikkatine getirilmiş olması memnuniyet verici.

Bir hususta biraz nüanslı düşündüğümü söylemek isterim. “Suriye’yi bir coğrafya olarak telakki ediyoruz.” dediniz ama bütün bu hususlarda Suriye coğrafyasıyla eş güdüm öngörülüyor, “Suriye tarafıyla eş güdüm ve iş birliği sağlanacaktır.” deniliyor. Buradaki “taraf” ifadesi hukuki bir terimdir. Dolayısıyla coğrafya da olsa orada taraf olarak muhatap alınması gereken bir kurum olacağı anlaşılıyor. Bunun boşluğunu dile getirmek istemişim.

Ayrıca eski Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel Eroğlu'nun Irak'la ilgili su sorunları konusunda özel temsilci ve koordinatör olarak atanması fevkalade olumlu. Dileriz, Suriye'yle ilgili su meselelerimizin de çözümünde Sayın Veysel Eroğlu'na bir görev düşer.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI İLE IRAK
CUMHURİYETİ SU KAYNAKLARI BAKANLIĞI ARASINDA SU ALANINDA
MUTABAKAT ZAPTI VE MUTABAKAT ZAPTINDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR NOTALARIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 25 Aralık 2014 tarihinde Ankara'da İmzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı” ve Mutabakat Zaptında değişiklik yapılmasına dair “Notalar”ın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1542) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, Gaziantep Milletvekili Ali Şahin ve İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan BOZKIR

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Sayın Başkan, usul hakkında bir şey sorabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) – Çok teşekkür ederiz.

Bu sözcülerle ilgili olarak, atamalarınızda bizim lehimize pozitif ayrımcılık yapıyorsunuz ve bütün görevlendirmeleri de hep aynı arkadaşlara yapıyorsunuz. Onlar için de bir negatif ayrımcılık oluyor gibi geldi bana. Üzerinde çok büyük bir yük olduğu kanaatindeyim ama hepsinin fevkalade yetenekli

ve gayet dinamik, enerjik şekilde çalışacaklarına da hiçbir kuşku duymuyorum. En azından lehimize yapmış olduğunuz pozitif ayrımcılığı yaparken bizim de aslında böyle bir göreve hazır olabileceğimizi dikkatinize sunmak isterdim.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Tabii ki hazır olduğunuzu beyan etmeniz beni çok duygulandırdı. Bundan sonra dikkate alacağımızdan emin olabilirsiniz.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 21 Şubat Perşembe günü saat 14.00'e kadar muhalefet şerhlerini iletmelerini istirham ediyoruz.

Gündemin 10'uncu maddesine geçiyoruz.

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi.

(2/1543) esas numaralı Kanun Teklifi 17 Ocak 2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. 25 Ocak 2019 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir. Anlaşma 26'ncı Yasama Döneminde de Komisyonumuza havale edilmiş ancak dönemin sona ermesi sebebiyle görüşülemeyerek kadük kalmıştır.

İlk sözü Dışişleri Bakanlığı temsilcisine veriyorum. Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Profesör Şeref Ateş de teşekkür ederim, ona da söz vereceğiz.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Teşekkür ederim.

Yunus Emre Türk Kültür Merkezine ahdi zemin sağlayan Kültür Merkezleri Anlaşması 25 Aralık 2012 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır. Tunus Dışişleri Bakanı Jhinaoui 2017 yılında ülkemize gerçekleştirdiği ziyarette Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından da kabul edilmiştir. Kabulde konuk Bakan, Tunus Yunus Emre Kültür Merkezi için Dar Devletli Konağı'nın tahsisini onayladıklarını ancak kendilerinin de Ankara yerine İstanbul'da bir Tunus Kültür Merkezi açmak istediklerini ifadeyle bu hususta desteğimizi beklediklerini dile getirmişlerdir. Sayın Cumhurbaşkanımız anlaşmanın bu şekilde tadil edilerek İstanbul'da Tunus Kültür Merkezi açılması için gerekeni yapacağımızı ifadeyle Tunus'a bu amaçla İstanbul'da bir yer tahsis edilmesi talimatını vermiştir. Nitekim, anlaşmanın 6'ncı maddesi tarafların karşılıklı olarak kültür merkezlerine veya şubelerine uygun mekân, arsa tahsis imkânını araştıracaklarını, mümkün olmadığı takdirde bu amaçla yardımcı olacaklarını hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede anlaşmanın 1'inci maddesinin bu doğrultuda tadil edilmesi gereği hasıl olmuştur.

Öte yandan, Kültür ve Turizm Bakanlığımız bu amaca matuf İstanbul'da bir bina arayışını sürdürmektedir. Tunus Yunus Emre Türk Kültür Merkezi 11 Eylül 2017 tarihinde açılmış olup hâlihazırda faaliyetlerini kiralanan bir binada sürdürmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Profesör Ateş, Yunus Emre Enstitüsü Başkanı, buyurun.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. ŞEREF ATEŞ – Sayın Komisyon Başkanım, çok değerli üyeler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz 2017'den beri Tunus'ta faaliyetlerimizi yürütmektediriz anlaşma çerçevesinde ve bu anlaşmanın bir maddesi olan "Başkentlerde açılır ve şubeleri diğer illerde açılır." ibaresine Tunus tarafının önerisine bir muhalefetimiz bulunmamaktadır. İstanbul'da bir merkez açmalarının bizce bir sakıncası yoktur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Koç, buyurun.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Efendim, Sayın Enstitü Başkanı Hocamız yeni geldiler. Ben tutanaklarda daha önce söylediğimiz şeyleri tekrar etmek istemiyorum, bunlar söylenmiştir, tutanakta yer aldı. Belki bir yazılı açıklamayla... Tutanakta sorulan sorular, dile getirilen endişeler ya da genel çerçeve içerisinde belirtilen tüm hususları -tekrar bir zaman kaybı olmasın burada- ifade ettik, onun için tekrar etmiyorum, tutanağa başvurulabilir Sayın Hocam.

BAŞKAN – Sayın Sezgin, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Koç'la hemfikirim efendim.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Hocam, daha önceki, Kazakistan'la ilgili anlaşmanın görüşülmesi sırasında Komisyon üyelerinin bazıları Yunus Emre Enstitüsüyle ilgili olarak sürekli dile getirdikleri bir muhalefet serhini resmen okudular ve tutanağa geçirdiler. Özellikle de Yunus Emre Enstitüsünün Yönetim Kuruluyla ilgili bazı soruları vardı. Geçen anlaşma sırasında, görüşmelerde bunu ele alamadık. Siz teşrif ettiğinize göre, isterseniz, o bölümle ilgili sizin ağzınızdan yeni Yönetim Kurulu şeklini ve Yunus Emre Enstitüsünün amaçlarıyla ilgili, hazır sizi burada ağırlıyorken dinlemek isteriz. Aynı bir toplantı yapmak yerine belki bu toplantıyı bir fırsat ihdas edelim.

Buyurunuz Hocam.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. ŞEREF ATEŞ – Teşekkür ediyorum tekrar.

Sayın Başkan, değerli üyeler; sabah on birde ben buraya gelmiştim, 12.30'a kadar bekledim fakat daha önceden TRT canlı yayında Yunus Emre Enstitüsünü çekecekti, onun için, affınıza sığınarak, nasıl olsa yetiştirim diye gittim. Onun için tekrar çok özür diliyorum, hesap hatası oldu.

BAŞKAN – Siz de yanlış anlamayın, İç Tüzük'ün maddelerine göre bu kürsüde konuşma yapacak bürokratların seviyesiyle ilgili bir İç Tüzük talimatı var, onun için, sizi temsilen burada bulunan arkadaşımıza saygım sonsuz, söz vermek istemedim ama siz geldiniz. İki konuyu da belki burada irdeleyebilirsiniz.

Teşekkür ediyorum.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. ŞEREF ATEŞ – Ben onun için bizzat tekrar özür diliyorum. Yine kurumsal bir iş için ayrılmak zorunda kaldım.

2017 Aralık ayında, bildiğiniz gibi, Yunus Emre yasası Mecliste onaylandı. Bu yasaya göre Müttevelli Heyeti ve Yönetim Kurulu belirlendi fakat daha sonra Cumhurbaşkanlığı sistemindeki değişikliklerle birlikte bu kanun bazı maddelerden dolayı kadük sayıldı çünkü orada çünkü müsteşarlardan söz ediliyor bir maddesinde; Dışişleri Bakanı müsteşarı, Kültür Bakanı, Maliye Bakanı müsteşarı; 4 tane müsteşarlık var. Dolayısıyla, müsteşarlık kalktığı için Yunus Emre Enstitüsü Vakfı'nın kanunu bu maddeden dolayı kadük sayıldı. Şu anda bir kanun çalışması yapılıyor Kültür Bakanlığı tarafından ve inşallah en kısa zamanda Komisyona havale edilir, gelir. Daha önceki kanun çalışmasında da bu tür tartışmalar oldu ve tabii ki kanun koyucu yüce Meclisimiz olduğu için, burada görüşülerek oy birliğiyle ya da oy çokluğuyla kabul ediliyor. Orada, bizim kanunda bir Müttevelli Heyetimiz var. Müttevelli

heyetin şu anki durumuna göre, Kültür Bakanı Mütevelli Heyet Başkanındır. Fakat, diğer bakanlıklardan, özellikle Dışişleri Bakanlığı, Hazine Bakanlığı ki Hazine Bakanlığının ismi de değiştiği için 2 sebepten dolayı yeniden kanun çıkartılması gerekiyor.

Daha önceki görüşmelerde, özellikle işte kurumun eleştirilen kısımda, kurumun âdeta Hükûmetin bir kurumu gibi algılandığı... Bu anlamda da aslında Danışma Kurulumuz var. Danışma Kurulunda özellikle Türkiye'deki sendikalar, akademisyenler, kurumlar ve özel kişiler yer aldığı için -aslında bu kurul da aktif bir kurul- Yunus Emre Vakfı'nın faaliyetlerine yön verecek birikim, strateji geliştirme konusunda bu kurul oldukça faydalı oluyor; doğrusu biz de şu anda da istifade ediyoruz, çok sayıda saygın bilim insanımız, sanat insanımız var.

Onun dışında, kanunda yer alan bir de Denetleme Kurulu var. Bu Denetleme Kurulu aslında hep ihmal ediliyor, gündeme gelmiyor bu ortamlarda. Denetleme Kurulunda iktidardan 1 kişi; muhalefetten, ana muhalefetten 1 kişi yer alıyor. Bu da aktif yani dolayısıyla hem şu anda mevcut durum itibarıyla AK PARTİ'yi temsilen 1 Denetleme Kurulu üyemiz var hem de CHP'yi temsilen 1 Denetleme Kurulu üyemiz var ve onun dışında 2 üye daha var fakat aktif bir şekilde bu kurul da işliyor. Bu kurulda Sayın Büyükelçimiz de var. Bu yıl da gene denetlemeyi yaptılar hem faaliyet hem bütçe kullanımı açısından. Bu Denetleme Kurulu raporları da açıktır, aynı şekilde Mütevelli Heyet Başkanına da arz ediliyor. Dolayısıyla böyle bir yapı var ama en kısa sürede, yeni kanunla birlikte bu tartışma da Meclise taşınacak ve inşallah en iyi şekilde... Çünkü Yunus Emre Enstitüsü bir partinin kurumu değil, Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türk kültürünün yurt dışında tanıtılması için kurulmuş bir vakıftır. Dolayısıyla, Türkiye'deki bütün renkliliği yansıtmaktadır. Bu, faaliyetlerinde de böyledir, insan kaynağı kullanımı açısından da böyledir. Bu da özellikle dışarıda yapılan faaliyetler olduğu için, bütün partilerimizin bu kurumu ve bu kurumun yaptığı faaliyetleri desteklemesini arzu etmekteyiz çünkü hepimizin birlikte itibarı yükseliyor bu kurumun yaptığı faaliyetlerle. Onun için de çok sayıda güzel basın yansımaları var, dün Milliyet Sanat'ta vardı, her gün oldukça güzel... Hepimizi yurt dışında temsil eden, gurur duyabileceğimiz bir kurum. Bunun için de faaliyetlerimizi en iyi şekilde devam ettirmeye çalışıyoruz.

Tekrar söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, buyurun.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Çok kısa bir şey söyleyeceğim Başkanım.

Kaçırmış olabiliriz hem de kayıtlara geçsin diye... Okutmanlar açısından da bu 2 anlaşmanın önemi var. Çünkü Tunus'ta da ben sormuştum: “Madem bu kadar talep var, neden hani karşılayamıyoruz?” diye. Belki hani şerh koyan üyelerimiz açısından da önemlidir. Okutmanların istihdamı ve ikametleri konusunda da bu anlaşmalar çok önemli, bunu da belirtmek istedim.

BAŞKAN – Buyurun Hocam.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. ŞEREF ATEŞ – Özellikle Kazakistan'da da Tunus'ta da benzer sorunlar yaşıyoruz. Kazakistan'da bu anlaşmanın bir an önce onaylanması gerekiyor çünkü aksi takdirde orada okutmanlarımız, çalışanlarımız her ay yurt dışına çıkıyor, bir gün dışarıda kalıyor, tekrar geliyor. Bu da oldukça ciddi bir mali yük ve külfet getiriyor. Bu anlaşma onandıktan sonra Kazakistan'da da Tunus'ta da bu sorunlar kalmayacak.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler...

Sayın Sezin görmedim, özür dilerim.

Buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Aslında, Sayın Yunus Emre Enstitüsü Başkanının ifadeleri için teşekkür ediyoruz fakat buradaki tartışma sırasında birçok başka husus dile getirildi. Bunlara da -zamanımız daralıyor- tabii cevap veremedi, zaten o eleştirileri de dinleyemedi. Onun için, uygun görürseniz, dış politikayla doğrudan ilgili ve önemli, çok önemli addettiğimiz Yunus Emre Enstitüsü konusunda ayrı bir toplantı yapılması hususunu gündemimize alırsak çok yararlı olur düşüncesindeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Onu geçen dönemde de düşünmüştük fakat şöyle bir imkân olacak önümüzde: Hocamın bahsettiği gibi, kanun Meclise geldiğinde sanıyorum asli komisyon Millî Eğitim Komisyonu olacak fakat Dışişleri Komisyonu da tali komisyon olabilir veyahut asli olabilir. O vesileyle eğer uygun bulursanız, Hocamız da teşrif ederler, Yunus Emre Enstitüsünün bütün faaliyetleri konusunda bir bilgilendirme yaparlar, ülkeler itibarıyla, kurulum itibarıyla. Belki, hem de yeni yönetim şekli o kanunda yer alacağı için de daha yararlı olabilir, onu bekleyelim isterseniz, Hocamız da uygun görürse buraya teşrif ederler.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. ŞEREF ATEŞ – Memnuniyetle Efendim.

BAŞKAN - Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TUNUS CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA KÜLTÜR MERKEZLERİNİN KURULUŞU, İŞLEYİŞİ VE FAALİYETLERİ
HAKKINDA ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR NOTALARIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1 (1) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar”ın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1543) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Ali Şahin, İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş ve Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyoruz.

Gündemin 11’inci ve son maddesine geçiyorum.

11.- Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1360)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım’ın; Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi.

(2/1360) esas numaralı Kanun Teklifi 28 Kasım 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur, 29 Kasım 2018 tarihinde de Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sayın Kaymakcı buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ FARUK KAYMAKCI – Çok teşekkür ederim.

Bu defa Polonya ile Sosyal Güvenlik Anlaşması’ndan bahsediyoruz. Polonya’da yaklaşık 4 bin civarında vatandaşımız var. Ülkemizde de yaklaşık bin civarında Polonya vatandaşı var. Bunların bir kısmı çalışıyor, iş mevzuatına tabiler. Diğer Sosyal Güvenlik Anlaşması’nda olduğu gibi, çalışanların sosyal güvenlik haklarının korunmasına yönelik bir anlaşma.

Polonya’daki iç hukuk onay süreci 24 Ekim 2018 tarihinde tamamlanmış durumda. Polonya’da yaşayan vatandaşlarımızın yakından takip ettikleri ve uzun yıllardır bekledikleri bu anlaşmanın tarafımızdan da onaylanarak yürürlüğe girmesinin yararlı olacağını düşünüyoruz. Sigortalılar, geçici iş göremezlik durumunda sağlık yardımlarından faydalanabilecekler.

Diğer taraftan, anlaşmanın Türkçe metninde 30’uncu ve 31’inci maddeler sehven 2 kez yazılmış ama bu nota teatisiyle düzeltilmiş durumda.

Anlaşmanın bir an önce onaylanarak yürürlüğe girmesinin yararlı olacağını düşünüyoruz.

Arz ederiz.

BAŞKAN – Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızdan Sayın Genel Müdür, buyurun.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL YILMAZ – Sayın Başkan, değerli üyeler; ben de Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan Yardımcımızın açıklamalarına ekleyeceğimiz bir konu yok. Evet, sorular varsa cevaplayabiliriz.

Arz ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen üyemiz olmadığı cihetle teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE POLONYA CUMHURİYETİ ARASINDA SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI VE ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR NOTALARIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 17 Ekim 2017 tarihinde Varşova’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile Polonya Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması ve Anlaşma’da Değişiklik Yapılmasına Dair Notalar”ın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/1360) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Kocaeli Milletvekili Radiye Sezer Katırcıoğlu, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı ve Bursa Milletvekili Atilla Ödünç’ün özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Volkan Bozkır

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimizin 21 Şubat Perşembe günü saat 14.00’e kadar muhalefet şerhlerini iletmelerini istirham ediyoruz.

Değerli üyeler, sizler tarafından gündeme getirilecek ilave bir husus yok ise Dışişleri Komisyonunun 27’nci Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı 5’inci toplantısını kapatıyorum.

Sayın Dışişleri Bakan Yardımcısına ve katılım sağlayan tüm yürütme temsilcilerine teşekkür ediyoruz ve hepinize hayırlı günler temenni ediyorum.

Kapanma Saati: 14.12

